

A photograph of a cave interior. The scene is dimly lit, with a bright light source at the top center, possibly an opening or a powerful light fixture. The rock walls are textured and appear to be covered in some vegetation or mineral deposits. In the upper part of the frame, a person is standing on a narrow ledge or platform, looking towards the light. Below this, in the middle ground, three more people are visible, standing near a pool of water that reflects the light and the surrounding rock. The overall atmosphere is mysterious and adventurous.

Helop

Mali Princ

Kita i na ledu raste

Nekim drugim očima

Časopis HPK "Sv. Mihovil"
Broj 3
Prosinac 2006

Sadržaj

Uređeno Penjalište U Np Krka.....	4
Hgss - Stanica Šibenik	5
Tri Vodene Tajne U Impresiji Krša	7
Dan Hrvatskih Planinara	11
Iznenada Na Sveto Brdo	13
4.speleološka Škola	14
Mali Princ	16
Snažna Lijevica Za Kitu	18
Najveći Vrh Od Hrvata	20
Izvještaj O Radu SOHPK Sveti Mihovil U 2005. Godini	23
Omiš.....	24
Nekim Drugim Očima.....	28
Malom Paklenicom I Orljačom Do Svetog Brda.....	31
Kita I Na Ledu Raste	33
Preko Motike Do Sv. Jure	36
Dan Pobjede 5.8.2006.....	37
Još samo 15 minuta	40
Slučajno Lisac	42
Seminar O Speleološkoj Dokumentaciji.....	43
Seminar O Samospašavanju.....	44
In Memoriam	45

Naslovna stranica: "U velikoj špilji iz koje dolazi rijeka Krnježa"

Foto: Joso Gracin

Vijesti

Stara je godina ispraćena prezentacijom Kluba svekolikom pučanstvu u prostorijama Gradske biblioteke i izložbom fotografija u Stila. Zanimljivo! Sa stilom!

Marko Gojčeta i Andrijan Kučić evoluirali iz speleologa pripravnika u speleologa. Čestitke!

Siječanj; tečaj skijanja u organizaciji HGSS-a.

Zimski tečaj za gorsko-planinske vodiče nije prošao bez sudionika HPK Sv. Mihovil.

Raste Kita ali i članarina. Zbrka je oko dužine, pa se svim onima koji imaju problema s dužinom Kite, preporuča javiti se Speleološkom odsjeku HPK Sv.M.

Veljača; godišnja Skupština SOHPK Sv.M. Izabran novi pročelnik Andrijan Kučić i članovi uprave.

07.03-24.organizirana četvrta speleo škola (str 13.)

Održan ljetni tečaj za gorsko-planinske vodiče na Mosoru (svibanj). Prihajala tri Mihovilca. Nismo se iskazali po obleki, ali smo

zato jaki u orijentacijskom trčanju.

Ljetni tečaj HGSS-a...4 Mihovilca.

Još smo u svibnju. Pohod na Sveto Brdo i Bore po prvi put u povijesti ostaje bez kruha na planini. Pa, ti slušaj žene!

Uspion na Biokovo preko Motike. Skužilo se zasto motika nikome kruva nije dala. Sami žuljevi...

Uređuje se penjalište u kanjonu Čikole ispod Ključice. Čovjek zvan Vedran iz Zg postavio par smjerova za penjanje. Hvala Vedrane!

Održana protupožarna vježba na poljani. Vrtički drugari provozani marinerom.

28-29 listopada; Seminar o samospašavanju i speleospašavanju. Vježbalo se na stijeni u kanjonu Čikole. Domijenak u Rezidenciji Kluba, na meniju girice.

3-5 studeni; Kitu produžili na 5478m. Istraživali T&A Barišić, Mate Morić (16 godina).

ČASOPIS HRVATSKOG PLANINARSKOG KLUBA SV. MIHOVIL ŠIBENIK
BROJ 3, STUDENI 2006

IZDAVAČ: HPK SV. MIHOVIL
Josipa Bana Jelačića 28
22000 Šibenik
TEL 098 1677 859
e-mail natasasmolic@net.hr

UREDNIŠTVO
Maja Škugor
Nataša Smolić
Josip Aras
TISAK: tiskara "Malenica" Šibenik

Uređeno Penjalište U Np Krka

Vice Ninić

Predvođeni zagrebačkim alpinistom Vedranom Vračarom pripadnici HGSS Stanice Šibenik napravili su 9 penjačkih smjerova u kanjonu rijeke Čikole podno ruševine tvrđave Ključice. Dužine su 20 – 40 m, težinske ocjene 4 – 6a. U jednom od prekrasnih, skrivenih kutaka Nacionalnog parka radovi su obavljani krajem proljeća u zaista rajskim uvjetima. Zeleno svjetlo i potrebna sredstva dobili smo od Drage Marguša i Uprave NP-a. Cilj je da neke od

rijetko viđenih prirodnih ljepota privuku pustolove i postanu dio turističke ponude. Pristup je moguć s četiri strane, a za informacije i usluge vođenja javite se u Planinarski klub SV. Mihovil u Šibeniku.

Pogled na kanjon Čikole

Penjalište

Hgss - Stanica Šibenik

Teo Barišić

Nakon osnutka u lipnju 2004. i uspješno započetog rada, HGSS Stanica Šibenik nastavlja sa stalnom obukom svojih članova i izlascima na teren po dojavama od strane planinara, policije, Centra 112 i drugih građana. Na prijelazu iz 2005. u 2006. šibenski su spašavatelji na dvije lokacije izvukli tri lovačka psa i to na drugoj lokaciji u jami u Pakovom selu na neobičan način kopajući i šireći kanal iz špilje do jazbine u koju su se psi zavukli. Nekoliko djelatnika stanice napokon je savladalo tehniku turnog skijanja u snježnim uvjetima i uživalo u spustu niz uređene sljemenske i platačke staze, ali i po gudurama i vrhovima oko doma na Platku. Uz uobičajenu vožnju spašavateljskih sanjki u paru bilo je tu prilike i za jurnjavu na motornim sanjkama i vukući se na skijama iza njih, sve u cilju uvježbavanja brzog prilaska i transporta „unesrećenog“. S početkom proljeća spašavatelji su marljivo radili u 4. šibenskoj speleološkoj školi na obučavanju šibenskih, drniških i kninskih

speleologa, a u kanjonu rijeke Čikole pod Ključicom izrađeno je prvo uređeno penjalište za slobodno i sportsko penjanje. Osim zimskog četiri pripadnika stanice završilo je i ljetni tečaj na Mosoru. Čak šest šibenskih spašavatelja sudjelovalo je u državnoj vježbi speleo spašavanja HGSS-a, a na razini stanice su održane dvije veće vježbe. Nastavljena je započeta suradnja s centrom 112 i vatrogasnom zajednicom prenošenjem znanja u digitalnoj kartografiji i organizacijom zajedničkih vježbi na terenu. Iako se ova godina ne može nazvati burnom šibenski spašavatelji su osim izvlačenja lovačkih pasa učestvovali u čišćenju jezera na otoku Kornatu, potražnim akcijama i akciji vađenja tijela osobe koja je počinila suicid bacanjem u jamu, osiguranju planinarskih skupova i nekim još neobičnijim aktivnostima kao što su izrada scenografije za takmičenje ekipa prve pomoći u Solarisu, skidanje oštećene zastave s Gradine u Drnišu i izlaganje opreme na Poljani. HGSS Stanica Šibenik,

iako sa skromnim proračunom, ide dalje, putem koji gradu Šibeniku potvrđuje status jakog planinarskog centra i centra regionalne samouprave. HGSS Šibenik odnedavno nije najmlađa stanica HGSS-a u Hrvatskoj, već je to mjesto preuzeo Dubrovnik.

08-09.10.2005	Vježba stanice Promina – sidrišta, kose prečnice	16 spašavatelja
18-19.10.2005.	Potražna akcija za nestalom osobom na području Šibenika	Juki, Mate, Dex, Teo, Aida, Ante, Peggy
27.12.2005.	Izvlačenje lovačkog psa iz jame u Vrpolu	Mate Protega, Stjepan Škrilin
09.01.2006.	Izvlačenje lovačkih pasa iz jame u Pakovom selu	Andrijan Kučić, Jurjana Radaljic
16-20.01.2006	Tečaj skijanja na Sljemenu	Mladen Matetić, Jurjana Radaljic, Mladen Vranjić, Teo Barišić
11-18.02. 2006	Zimski tečaj – Platak	Marko Gojčeta, Teo Barišić
17.03.2006.	Sastanak sa DSZU – područni odjel Šibenik	Teo Barišić
18-19.03.2006.	Tečaj digitalne kartografije	Božidar Branica
22.03.2006.	Obuka operativnog centra 112 u digitalnoj kartografiji	Teo Barišić, Božidar Branica
28.03.2006.	Obuka JVP Šibenik u digitalnoj kartografiji	Božidar Branica
22-23.04.2006.	Izvid moguće izgradnje penjalšta na prostoru NP Krka	Joso Gracin, Ivica Ninić, Vedran Vračar
29.04.-01.05.2006	Pripremni tečaj za ljetni tečaj – Ravni dabar	Mladen Matetić, Tomislav Jerković, Andrijan kučić, Jurjana Radaljic
06-13.05.2006.	Ljetni tečaj - Mosor	Jurjana Radaljic, Andrijan Kučić, Mladen Matetić
16.05.2006.	Izlaganje opreme na Poljani – nastup sa „112“	Mladen Vranjić, Teo Barišić, Stjepan Škrilin
24.05.2006	Vježba stanice na bazenu u Crnici	Juki, Vice, Aida, Teo, Mladen, Tome, Tome, Andrijan, Dok, Joso, Pajo, Nata
27-29.05.2006.	Izrada penjačkih smjerova u NP Krka	Ivica Ninić, Joso Gracin, Vedren Vračar
29.05.2006.	Izrada scenografije za takmičenje prve pomoći Solaris	Jurjana Radaljic, Stjepan Škrilin, Teo Barišić
02-04.06.2006.	Državna vježba speleospašavanja Kita Gačešina	Jurjana Radaljic, Aida Barišić, Teo Barišić, Andrijan kučić, Ivica Ninić, Ante Ercegović
08.06. 2006.	Vađenje tijela ovaca u NP Kornati, Gospa o Tarca	Ante Ercegović, Teo Barišić
21.07.2006.	Ispomoć građevinskoj tvrtki iz Šibenika u skidanju reflektora sa rasvjetnih stupova u HE Obrovac	Ante Ercegović, Stjepan Škrilin
21-27.07.2006.	Izrada penjačkih smjerova u NP Krka	Ivica Ninić, Joso Gracin, Stjepan Škrilin, Vedran Vračar
22-23.07.2006.	Potražna akcija suicid - okolica Gradca sa HGSS Split	Marko Gojčeta, Mladen Matetić, Jurjana Radaljic, Stjepan Škrilin, Aida Barišić, Joso Aras, Branko Tetlo, Aida Barišić, Teo Barišić, Mladen Vranjić, Darko Bačić, Andrijan Kučić, Tomislav Jerković, Mate Protega (Ante Sušić)
24.07.2006.	Potražna akcija –suicid – Plavno Masmidolova jama	Ante Ercegović, Teo Barišić
25-07.2006.	Vađenje tijela iz Masmidolove jame – sa HGSS Split	Aida Barišić, Andrijan Kučić, Ivica Ninić, Jurjana Radaljic, Ante Ercegović, Marko Gojčeta, Mate Protega, Goran Rnjak
04.08.2006.	Skidanje oštećene zastave sa tvrđave u Drnišu	Ivica Ninić
05.08.2006.	Osiguranje Pohoda na Dinaru (sa HGSS Split)	Mate Protega, Ante Ercegović, Branko Tetlo, Mladen Vranjić
05-06.08.2006.	Osiguranje penjalšta u Paklenici (sa HGSS Split)	Ivica Ninić
17.09.2006.	Stanična vježba u kanjonu Čikole	Joso Gracin, Stjepan Škrilin, Andrijan Kučić, Jurjana Radaljic, Teo Barišić, Ante Ercegović, Darko Bačić, Mladen Vranjić

Tri Vodene Tajne U Impresiji Krša

Joso Gracin

„Želiš li pronaći zlato moraš potražiti gdje ga ima“

William Juneau

Prijevoj Medvida

Mihovilci su i ovo ljeto bili na svojem tradicionalnom raftingu ili kako oni radije kažu, putovanju niz rijeku. Prvi puta su u dva mala brodića na napuhavanje 2001.god. niz rijeku Krku krenuli Joso Gracin, njegova kći Anđela i nedavno, prerano preminuli član Sv. Mihovila, Siniša Jelovčić-Krste, pjesnik, planinar i posljednji šibenski romantičar ovog našeg neromantičnog svijeta. Tada su u krhkim plovilima prešli vodeni put dug četrdesetak kilometara, od manastira Sv. Arhanđel pa sve do Šibenika, točnije Martinske. Sljedeće godine pridružili su im se Bilušići, Dečko i Jere. Krenuli su od Knina, s mjesta gdje se rijeka Butišnica ulijeva

u Krku u susret Gospi od Anđela na otoku Visovcu. Putovali su rijekom 6 dana, nošeni burom upadali u nevolje i u hladnu vodu, probijali se nepoznatim gornjim tokom, ulijetali u opasne brzice, jeli crni kruh star 3 dana, 4 dana, pronašli nove prijatelje i vjernog psa Gongu, na riječnoj obali upoznali Željka Malnara i njegovu kuzu Iru, došli do Visovca, poklonili se Gospi od Anđela i zauvijek zapamtili blaženi osjećaj tog putovanja. A onda pronalaze nešto novo, Sjeverna Dalmacija, duboki i divlji kanjoni rijeka Krupe i Zrmanje. Dolaze Škrlini - Stipan, Jurica i mali Stijepan, dolaze Adrijan i Mare, pridružuje se i Pegi. Sve više ljudi i sve više raznolikih brodića, i rijeke postaju njihov „dir“.

Ovo ljeto dočekao nas je kolovoz, a ne kao obično, kraj srpnja. Jedanaest ljudi u pet brodića. Od starih Dečko, Stipan, Pegi, Stijepan, Adrijan i ja.

Dolazak na ušće Krnjeze u Krupu

je biti i više. Od starih Dečko, Stipan, Pegi, Stijepan, Adrijan i ja. Od novih Stipanov brat Drago, mali David, Meri, Mijo i njegov kum Tiho. Šaroliko društvo ljubitelja slabo poznatih predjela naše domovine Hrvatske. Žao nam što nema Mate, Zore, Sandre, Pile, Boška, Šecera, Bimba, Mare. Svakog od njih je spriječio neki razlog. Toliko bi nas bilo da bi nastala velika gužva u divljoj ljepoti rijeke Krupe.

Vozeći cestom Kistanje - Benkovac od velike radosti nisam opazio skretanje nego sam „prošišao“ prema Benkovcu, a Stipan i Pegi, naravno za mnom. Mijo i Tiho koji su bili daleko iza nas na drugom skretanju otišli su pravo prema Obrovcu, opet mojom greškom. Ništa strašno, s vraćanjem nazad samo nekih tridesetak kilometara više vožnje po polupustoj Bukovici. Rekao sam Dečku i Adrijanu : „Je li vidite kakvo je ovo auto, ovaj „mali div“, tri Golfa ga danas ne mogu nikako stići.“ Nekako smo se prikupili, a onda, kroz Medviđu na onaj famozni prijevoj s kojeg odjednom pukne predivni pogled na Zrmanju i pitomo polje žegarsko, na kanjon

Krupe i sivi amfiteatar Krnjeze, a nad svom tom ljepotom kao kruna, uzdigao se divlji i krševiti Crnopac. Ugasiš motor, ubaciš u „ler“ pa sedam-osam kilometara uživaš u pejzažu vozeći se „besplatno“ starim makadamskim putem nizbrdo. Na stijeni još uvijek prkoseći buri stoje ona „kariola“, i samar od magarca.

Ostavljamo aute kod našeg prijatelja Marka. Ima novu frizuricu, a obrijao je i bradu. Nije to više onaj naš stari Marko što je izgledao kao prašnjavi Aboridžin. Draži nam je bio onaj njegov prijašnji izgled. Muškarci na selu djeluju bolje i zdravije kad su crni, zapušteni u staroj, radnoj odjeći. Zabrinuo se Marko što kasnimo ove godine.

Na ulasku u kanjon, jedan kilometar nizvodno od manastira, ubacujemo brodiće, jedan po jedan, u mirnu, modro-zelenkastu Krupu. Najzanimljiviji nam je Mijin žuti plastični kanu i u njemu veliki vojni, vodonepropusni sanduk, pun tajne opreme i hrane. Sjene stabala, vrbe, jablanovi, povjetarac iz pravca mora i bljeskanje sunca na vodenoj površini, divota. Mirne dubine, bistre pličine i prva

Logor na ušću Krnjeze u Krupu

sedrena kaskada. Sretni smo kao da smo se nakon godine izbjivanja ponovo vratili kući.

Na ušću Krnjeze u Krupu na velikoj livadi podiže se prvi logor. Pet raznobojnih šatora i dva bivka uredno poredanih jedan do drugoga. Zaključujemo kako imamo tri kvarta, kvart bogatih (Mijo i Tiho), srednji stalež (Škrlini i Gracini), siromašna četvrt (Dečko i Pegi) i Meri bez krova nad glavom, opet mojom greškom.

Na sjeveru su se navukli tamni prijeteći oblaci, a livadu obasjalo sunce bojom žutog zlata. Podiže se veliko vatrište, dovlače drva i slaže oprema. Hodaš bos po mekoj zelenoj travi u dnu dubokog kanjona na mjestu gdje se sastaju dvije rijeke, dišeš punim plućima, osjećaš božji dodir, dodir mira i spokojsva. Zvukovi noći, velika vatra i obrisi ljudi pokraj plamenova. Mi smo kao pleme iz neolitika kad se ljeti izvuče iz svojih vlažnih i mračnih špilja i zemunica pa osjeti toplinu zemlje, toplinu zraka i plodova. Sve je isto kao i onda. Možda smo jedne tihe noći prije sedam tisuća godina sjedili na ovom istom mjestu i gledali ovu istu vatru pod zvjezdanim nebom.

„Moje oči vidjele su puno, no nisu umorne. Moje uši čule su puno, no žude za novim zvukovima.“

Rabindranath Tagore

Ovaj kanjonski dio rijeka Krupa, Krnjeze i Zrmanje je jedno dosta nepoznato područje kroz koje prolazimo već četvrtu godinu i svaki puta otkrijemo i upoznamo nešto novo. Nove staze i pristupe, nove špilje, hladne izvore i malobrojne ljude koji žive uz rijeku.

Na zadnjim slapovima Krupe

Za dalmatinsku rijeku Zrmanju svi znaju, ali malobrojni su doživjeli njenu ljepotu. Duga je 69 km, a njen tok prolazi kroz vrlo različita područja. Zrmanja izvire iz stjenovitog amfiteatra podno planine Poštak, na mjestu gdje se dotiču krajni rubovi naših velikih planina, Velebita, Ličke Plješivice i Dinare. Jednim dijelom protječe kroz ravnicu Mokrog polja, pa ponire, zatim slijede duboki kanjoni, slapovi i brzice u srednjem toku i naposljetku mirni dio kroz impresivni kanjon donjeg toka s utokom u plitko Novigradsko more. Zbog toga se za Zrmanju može reći da ima karakteristike i planinske i ravničarske i primorske rijeke. Nazivaju ju je još i „Skrivenom ljepoticom“. Zanimljivo je i to da jedan dio voda Zrmanje kod Mokrog polja ponire prema rijeci Krki i u nju se podzemnim putem ulijeva kod Miljacke slapa. Tako ispada da je Zrmanja rijeka s dva ušća.

Rijeka Krupa je desni i najveći pritok Zrmanje. Većina ljudi ne zna gdje se nalazi. Neki čak misle da je u Bosni, a ne znaju da je Krupa sigurno najljepša dalmatinska i hrvatska rijeka kratkog toka. Duga je tek nešto više od 10 km, a izvire u istoimenom selu Krupi, 2 km uzvodno od manastira Krupa. Karakteriziraju je topla voda i velika slapišta u dubokom, divljem kanjonu.

Ne zna se ni točna starost mosta. Neki kažu da je podignut prije 1400 godina, a čuo sam i za pretpostavku da su ga sagradili stari Grci. Dolazimo na bezimni slap s kojeg bacamo brodiće, pa skaćemo i sami za njima. Dalje niz brzice, pa kroz duboku vodu u impresivnom kanjonu sve do velikog slapa Devetaka. Duž desne obale na livadi nizvodno od slapa podižemo novi logor. Nalazimo se pred samim ušćem Krupe u Zrmanju. Stiže drvo za vatrište. Niz dugi strmi sipar Mijo se sanjka na krošnji velikog usahlog stabla. Dečko kao i uvijek, sprema „pomfri“, a Pegi neka svoja posebna jela.

Treći dan. Svjetlost se rađa nad rubom kanjona budeći usnula tijela uspavana zvukovima rijeke. Sve je isprepletano i stopljeno u univerzalni dah prirode, buk vodopada, miris nagorjelog panja, jutarnja užurbanost mravi i obrisi kljena u sjeni divljih smokava. Sa speleološkim konopom niz zadnji veliki slap na Krupi spuštamo Mijin plastični kanu, a ostali brodići lete zrakom. Izlazimo na Zrmanju, na veličanstveni Visoki buk. Odjednom osjetiš širinu prostora i jačinu sunčeve

Nad Visokim Bukom Zrmanje

svjetlosti. Prolaze kajakaši iz Žegara prema Muškovcima. Raznobojni kajaci nestaju u modroj dubini ukrašenoj bjelinom uzavrele pjene. Nizvodno od buka zabavljamo se spuštajući se u gumenjaku niz kratki, ali snažni brzac. Brzo je došlo vrijeme za krenuti nazad, i to Zrmanjom uzvodno.

Nakon 6-7 kilometara probijanja uz rijeku i bezbrojnih hladnih brzica, ručak na toplim riječnim oblucima. Zrmanja je u ovom dijelu dosta ledenija od Krupe. Pred kišno nevrijeme ulazimo u polupusto sjevernodalmatinsko selo Kaštel Žegarski. Marko s traktorom dolazi na bijelo riječno žalo, pa u prikolicu ubacujemo svu našu opremu. Primjećujemo kako nivo vode brzo raste. Dok grmi na sjeveru, a tamni oblaci sustižu sunce na zalasku, na Markovoj njivi beremo „pomidore“, paprike i dva sočna domaća „čentruna“ koja zajednički „uništavamo“ na stolu pred njegovom kućom. Počinje kiša i navlači se sumrak nad pitomo polje žegarsko. Pozdravljamo prijatelje i jedan za drugim lagano palimo aute i odlazimo. Ostavljamo rijeku onima koji zauvijek ostaju na njoj.

Dan Hrvatskih Planinara

Sanda Paić

Na vrhu Velikog Kozjaka

Petak je, 16 sati, dobri stari kombi kreće prema Mrkvištu na srednjem Velebitu, na proslavu Dana hrvatskih planinara. Nakon treskanja i brujanja, sigurne Matine ruke dovoze nas na mjesto zbivanja, gdje je već podignuta većina šatora jer je dio ekipe stigao ranije. Ove godine s nama su i prijatelji iz „Kamenara“. Dok se noć spušta, spretno se podižu i posljednji šatori. Odjednom, sa svih strana prolaze planinari sa svjetiljkama na čelu poput nekih krijesnica koje se kreću prema vatri i roštilju. Meso se peče, a ima, naravno, i vina i vode. Komentiraju neki kako je voda zdrava i najbolja za žed pa mi i nije baš jasno zašto li je onda svi pojačavaju? Pokušavamo mi i zapjevati, ali nam, iskreno, baš i ne ide. Svi smo stigli iz gradskih vrevi i pretrpjeli vrući ljetni dan, a sad nam pogledi lete put zvijezda, kojih je na milijune. U gradu zvijezde nemaju takvu moć pa čak i zaboravim da postoje. Vrijeme je za spavanje i svi se polako

Neke je prethodna noć umorila...

četveronoške uvlače u svoj šator, vrećice šušaju, glasovi se čuju, a onda polako nastupe mir i tišina. I taman kad pomisliš da san dolazi, iz susjednih šatora se čuju svakojaki „neprimjereni“ zvukovi, a uz to ide i poneka psovka. Pokušavam se usredotočiti na šumove vjetra u krošnjama i tako tonem u san.

SUBOTA

Neispavane čupave glave počinju izvirivati iz šatora. Netko gundā, netko je pospan, netko bi odmah kavu..., ali svi su vrlo brzo spremni za planinarski pohod jer ipak to Velebit zove. Potpuno rasterećeni od svih briga i obaveza krećemo prema Velikom Kozjaku (1629m) i prepuštamo se užicima prirode. Na vrhu napravimo nekoliko fotki s nadom da ćemo uhvatiti makar dio te ljepote. Netko udara pečat u dnevnik, upišemo svoja imena u knjigu i krećemo nazad. Malo ispod vrha zastavljamo se da bi marendali, al' ne samo zbog gladi, nego i zbog običaja i društva. Prije povratka odlučimo otići i na Obli Kuk (1618m), a onda „dobijemo zadatak“ da se spustimo do snježnih zapuha, zaostalih u vrtućama,

kako bi se fotografirali na snijegu na + 25°C (ili tako nekako). E, tu počinje ludilo i planinari se pretvaraju u djecu, grude lete na sve strane, Dečko jedva drži kameru jer mu ruke drhte od smijeha. Mokri i zadovoljni vraćamo se u logor gdje nas čeka fažol, nadaleko poznata planinarska radost. Popodne manja grupa kreće na Tadijevac i spušta se u vrtaču sa snijegom. I opet grudanje, bacanje i klizanje po snijegu, i opet sasvim mokri. Sunce je još visoko i ne misli zaći, a mandolinski sastav već poziva na ples, no glazba nam baš i nije po guštu, a Bore nikako ne može dokučiti smisao ljubavnih stihova:

TKO TE IMA, TAJ TE NEMA
TKO TE NEMA, TAJ TE SANJA...
A TI O TOM POJMA NEMAŠ!!!

NEDJELJA

Oko 7 ujutro nitko se još ne čuje iz šatora, a začudo nema ni Mate da nas budi. Nije sve ni loše kad ga boli glava. Svi smo malo usporeni, a i muka nas hvata kad se sjetimo spremanja stvari i šatora. Kombijem i kanguom spuštamo se do Štirovače kako bi se osvježili i opskrbili hladnom izvorskom vodom. Daljnji plan je Šatorina (1624m).

... a neke zagrijala

Ante i Mate odvoze aute do Kugine kuće i odatle se penju na Šatorinu, strmijim, ali kraćim putem. Druga se grupa penje pravcem Jovanovića Padež – Dokožina Plan. To je duži put, ali onaj tko nije bio, obavezno mora poći tim putem jer ti od ljepote zastaje dah. Ne postoje riječi koje mogu opisati osjećaje koje vladaju tobom dok gledaš te nijanse zelenih boja koje oblikuju vrhove i doline, pa opet vrhove i dubine. A kad dođeš na vrh, tek tada znaš zašto se znojiš, i tada si siguran da ćeš se vratiti. Na povratku u Kuginu kuću pranje, a onda panika jer igra Hrvatska protiv Japana. Cure se bune, ali nema im spasa. Odluka je pala i krećemo u "Vilu Velebita" u Baškim Oštarijama. Igra slaba, rezultat 0:0, svi ljuti i ogorčeni. Da bi sve bilo još bolje, otkrijemo da je guma na kombiju prazna. Mate, Ante i Pegi hvataju se posla, a Dečko kamere. Rezervna guma je brzo postavljena, ali ne odgovara, no srećom postoji i druga rezervna guma. I dok kombi nemilosrdno grabi prema Šibeniku, hvata me umor i tuga zbog povratka svakodnevnici, no moja odluka postaje sve čvršća: Velebite, vratit ću se!

Iznenada Na Sveto Brdo

Mate Protega

Nekako iznenada dogovorili smo se da ovaj vikend (31.09. – 01.10.2006.) provedemo u pohodu na Sveto Brdo. Skupila se mala skupina: Bore, Živana, Mate, Peggy, Sanda, Ante i Friga. Krećemo auto-putem do Maslenice, pa do Modrića. U Modriću pravimo plan, te jedan automobil odvozimo do ulaza u NP Paklenica, jer nam je namjera na kraju, spustiti se u Paklenicu. Već na polasku, po običaju, dijelimo se na dvije skupine, onu bržu i onu sporiju. Dogovor je da se nađemo na marendi na početku Libinja. Uspon je, u prvom dijelu, monoton i dosadan bez pogleda, a dan je sparano. Uz mala zastajkivanja dolazimo na određeno marendu, nalazimo pogodan teren i papica može početi. Na kraju sve zalivamo dobrom bevandom i pokret. Iduće odmorite nam je izvor Pećica. Tu smo se malo odmorili i popunili zalihe vode, krećemo dalje. Sada je staza zanimljivija, a pogled puno lijepši, te uz potoke znoja, umorni stižemo u naše konačište, sklonište Vlaški Grad. Tamo nalazimo četvero planinara i mislimo da neće biti gužve za spavanje. Meni naviru sjećanja na naše penjanje na stijenu Vlaškog Grada po snijegu i ledu, od prije par godina. Kada smo se svi okupili, nas trojica odlučujemo tu istu večer pohoditi Sveto Brdo. Pripremamo ti-

kice, jer očekujemo da će nas na povratku uhvatiti noć. Brzo smo krenuli i već za jedan sat smo kod Križa na vrhu. Obavezno slikavanje i brzi silazak, jer vjetar nemilice šiba, a mi skromno obučeni. Da ne bi sve teklo uobičajno, skrećemo na hrbat, te se neobilježenoj stazom brzo i sigurno spuštamo u sklonište. E tu već nastaju problemi jer se kućica puni ljudima i odjednom nas ima dvadeset i jedno. Naša trojka odlučuje se za noćenje vani pod borovima, gdje dočekuju jutro uz kazivanje kako je bilo dobro spavanje. Nakon što smo se dobro fudrali (najeli), krećemo dogovorenom rutom, jedni na Sveto Brdo, a drugi na hrbat i preko Čičine kolibe na Ivine Vodice, gdje dočekujemo drugi dio ekipe. Dolaskom te druge ekipe okupiramo stol i nastavljamo posao i aktivno radimo na leškarenju. Odluka je donesena da za Paklenicu idemo preko Velikih Močila, pa na Jurline, te kraj Javorove Glave spuštamo se u kanjon do auta. U grupi ima divljaka i oni se brzo odvajaju i dime naprid. Uz put nailazimo na neko crvenkasto voće, Peggy kaže da su to drinjine i mi počinjemo brstiti. U Jurlinovu mali odmor i okripa pa nastavljamo pokraj Javorove glave i najgorim putem, nizbrdo u kanjon Paklenice. Razmišljamo kako ćemo žuljave noge potopiti u hladnu vodu kad dođemo do auta, ali

Divlji konji na Libinju

ništa od toga jer je potok presušio. Izuvani čekamo ostatak grupe i dolaskom ostalih, Bore stavlja tripice na koherić, a Friga daje crno vino. Kada smo sve to potamanili, krećemo put kuće umorni i zadovoljni jer znamo da smo bili na mjestu gdje mnogi neće nikada biti.

4. speleološka škola (07. ožujka - 18. travnja 2006)

Maja Škugor

Kad se male ruke slože

Za sve one koji žele vidjeti i naučiti nešto drugačije i ove je godine organizirana speleološka škola u organizaciji speleološkog odsjeka HPK Sv. Mihovil. Školu je vodio Andrijan Kučić. Teorijska predavanja uz video projekcije bila su organizirana u Rezi (prostorije HPK Sv. Mihovil), dok je praktični dio izveden vikendima na različitim lokacijama: Promina, područje NP Krka uz Bilušića buk, Bijele vode, Matešića peć, Stara jametina, Jamar. Sve se to odvijalo pod budnim okom Tea, Aide, Vice, Juki, Dexa i ostalih članova speleo odsjeka koji su sudjelovali i kao predavači. Svoje su znanje velikodušno podijelili Goran Gabrić (SO HPD Mosor) i Tonči Rađa (SD Špiljar). Tonči je jedan od rijetkih ljudi koji puno zna o bubama i svim ostalim "beštijama" što žive u podzemlju. Jedan apel svima vama koji volite jame i dobra djela: "Donesite s vremena na vrijeme pokoju bubu našem Tončiju. Usrećit ćete ga, a možda i doprinijeti otkrivanju neke

Logor na Bijelim vodama

nove bublje vrste". Vridni tečajci su: Ivan Mijat, Mate Morić, Maja Škugor (HPK Sv. Mihovil), Edita Radelj, Toni Parat, Ante Sušić i Kata (oprosti, Kate, ne sjećam se prezimena) članovi HPD Promina, Drniš te Ante i Perica Šimić (HPD Dinara, Knin). Ako sam koga zaboravila spomenuti, ispričavam se. Nije namjerno, to je zbog zuba. Šest tjedana učili smo o tehnikama penjanja i spuštanja po užetu, o orijentaciji i kretanju u speleo objektima, o speleološkoj

Speleolog pripravnik u punoj ratnoj spremi

opremi, čvorovima, konopima, o povijesti speleologije, arheološkim i paleontološkim nalazištima. Učili smo crtati speleo objekte, bivakirati, kako pobjeći pred lavinom (u smjeru cik-cak), kako se čuvati u planinama i

P.S. Ako se još uvijek mislite, speleo škola, da ili ne? Definitivno da.

speleološkim objektima i td. U Jamaru kraj Unešića tečajci su pristupili ispitu i ispeglali svojih prvih 100 metara jame, te time stekli naziv speleologa pripravnika. Inicijacija u speleo odsjek i potvrda naziva te dodjela diploma održala se u Rezi (by the way, tradicionalno mlaćenje konopima uopće ne boli!), uz neizostavnu zakusku i druženje.

Izvor Bijelih voda

Mali Princ

Zorana Baranović

A kada se dan rastanka približi:

Ah! reče lisica... Plakat ću.

Sama si kriva, reče mali princ, nisam ti želio nikakva zla, ali ti si željela da te pripitomim...

Naravno, reče lisica.

Ali ti ćeš plakati! reče mali princ.

Naravno, reče lisica.

Znači, time ništa ne dobivaš!

Dobivam, reče lisica, zbog boje žita.

Mali Princ

Mali princ iz lektire bio je dječak zlatne kose koji je krenuo na put kako bi upoznao sebe. Mi, čangrizava skupina planinara, krenuli smo na put kako bi upoznali Malog princa, koji u ovom slučaju nije imaginarni lik iz priče, već planinarska staza koja se nalazi na Crnopcu, južnom dijelu Velebita. Rano jutro, uskačem u trošni kombi i avantura počinje. Skupina je dobro raspoložena jer su svi očito popili jutarnju kavu i nemaju namjeru udovoljiti mojim molbama za još jednu brzinsku negdje uz put. Situacija postaje napeta, uvjeravam, iznosim činjenice, ali ne vrijedi mi. Došli smo u Zaton po Dečka koji čeka ispijajući zadnji gutljaj kave, a meni bruji u glavi. Nastavljamo dalje, tenzije se ne smiruju. Baš kao i Mali princ, krenu-

Preko Kičme

la sam na put sama protiv svih. Sklapaju mi se oči, treba mi kofeina... bude me u Obrovcu, stali smo na kavu. Sad već bolje raspoložena počinjem uživati u putovanju i vožnja od Obrovca prema Gračacu baca me u trans uzrokovan laganim porastom adrenalina kad pomislim na sve što bi nas moglo čekati. U retrovizoru se vidi Dok u crvenom golfu kako guta našu prašinu. Cap-cap, jednodnevni izlet, mali rucksak i već smo spremni za pokret. Ima li što bolje od mirisa šume ujutro? Ta visoka stabla i mirisne biljke, mmmmilina! Mojoj sreći nema kraja, ili ipak? Tragovi gusjeničara, bagera i motorne pile!!? Prekrasni Crnopac kao da viče: „Zaštitite me!“ Božo kreće svojim putem, mi ostali pratimo put bagera. Gnjec, gnjec, dok gacamo po blatu (meni dragom), spuštam pogled na

Stazama Malog Princa

svoje ne baš sretne i stare gojzerice i mislim na sve što smo skupa prošle. Gnjec, gnjec, i eto nas kod Tatekove kolibe. „Nećemo puno, samo malo da nam vrati snagu!“, dovikne netko, al' na kraju, količina pojedene spize bila bi dovoljna da vrati snagu i krdu slonova. Sad siti i napijeni pješačimo dalje. „Sliku svoju ljubim,...“ - pjevamo Ante, Sanda i ja. Nije baš poanta priče o Malom princu, ali melodija je zarazna. Put nas vodi kroz Dvore i Konobu do Zdenkove jame (nije potrebno uže, postoje metalne skale za spuštanje u jamu), pa kroz Krivi i Slipi klanac, preko Podkuka, Papratnjaka, Tušnjevca, Kičme, pa kroz Tonkina, Stankina i Nebeska vrata,.. malo uzbrdo pa nizbrdo, uhvatiš se za klin il' sajlu, hop-cup s kamena na kamen i eto nas na Bijelom kuku. I što reći, ovaj dio planine ostavlja bez daha

jer je doista veličanstven. Majka priroda mora da je bila izuzetno dobro raspoložena dok ga je stvarala! Mali princ je krenuo na put želeći nešto novo vidjeti i naučiti, mi smo putovali iz istog razloga. Na svom je putu tražio iskrene i dobre ljude i ne sjećam se više da li ih je uspio naći, ali znam da mi jesmo. Pronašli smo iskrenu želju dobrih ljudi da sa svima podijele čarobna čuda ove prekrasne šume. Dobri ljudi, hvala vam na vašem trudu uloženom u opremanje i održavanje staze Mali princ. Budući da je sunce bilo još visoko, polako krećemo do vrha Kita Gačešina. Bio je to težak i poprilično dug uspon, ili se to samo meni tako činilo jer sam već bila pregladna. Zadnje atome snage iskoristili smo za trošenje masnih i kaloričnih poslastica...čuje se samo zveckanje posudica, šuškanje folija i kesica, zadovoljno žvakanje. Siti ležimo na vrhu i uživamo u pogledu: Gračac na dlanu, Sveto brdo, Vaganski vrh, u daljini Zir, Dinara, Promina,.. nadahnjujuće!! Dan je prekrasan, nema vjetra, toplo jesensko sunce nas grije, dosadni skakavci skakuću, Dečko priča gluposti, smijemo se, život je u ovom trenutku prelijep! Čini mi se da bih bezbroj godina mogla tu ležati i buljiti u nebo, ali predsjednik Mate je neumoljiv: „Ni sekunde više, vrijeme je da se krene!“ i mi skrušeno kupimo svoje ostatke i krećemo prema podnožju. I tako dok završava još jedna epizoda šibenskih planinara, ostajem u nadi da će se naći još ljudi koji će shvatiti žrtvu Malog princa i smoći snage da krenu njegovim stopama. Vidimo se u sljedećem nastavku!

Snažna Lijeveca Za Kitu

Blanka Lučić

„ZAPELA SAAAAM! ZOVI AIDUUU!!“. Vi- sim na štriku, po meni se slijeva mlaz hladne vode i ne mogu ga izbjeći. Pada mi na pamet Teovo predavanje speleološkim školarcima: „... dolje se loše hranite, slabo spavate, hladno je i vlažno, a tjelesni napor velik. Ne precjen- jujte se!“. Pogledam dvije transportne koje vise sa struka, lijevi bloker, lijevi krol, uže... kako sam se samo ovdje našla??? Zadnji dog- ovor u Rezi. Spremamo se na višednevnu ek- spediciju u Kiti. Bila sam dolje već dva puta, ali nikad na više dana. Biram transportnu i opremu. Oprema je brzo planula jer izgleda da će pola Mihovilaca biti u Jami. Ne preostaje mi ništa drugo, nego da uzmem preostalo. Li- jevi bloker i krol iako sam dešnjak. Ma nema problema, jaka je i moja lijeveca. Želim ići!!! Ispred Jame se okupilo raznovrsno društvo i iako su Mihovilci najavili doći u velikom

broju, iza nas koji smo došli kombijem, nitko nije došao. Došlo je najviše Zagrepčana, dosta Riječana i nešto Splicana kasnije. Ulaz u Jamu počeo je uzbudljivo zahvaljujući Zori koja se sa smiješkom zapetljala u sve što joj se našlo na putu, a budući da bi i Hudini imao prob- lema oslobodit se iz te situacije, imala ga je i Zora, koja je nakon toga odustala od daljn- jeg spuštanja. Spustila sam se ljevicom, ali od jakog udara u transportnu vreću razbila mi se termosica s toplom, mirisnom i prije svega vrlo mokrom kavom, koju sam pripremila za okrepu. Koliko mi je vreća za spavanje bila mokra primijetila sam tek kad smo se smjestili u bivak, a ta noć bila je ujedno i na- jdulja u mom životu. Ne samo da mi je bilo hladno i mokro, već kako bih zavukla glavu u vreću da se zagrijem dahom, inhalirala bih kofeinske pare od kojih sam dodatno bila

još budnija. Međutim, ljepote podzemlja koje sam upoznala sljedeći dan brzo su izbrisale neprospavanu noć, a otjerale su i sve one sva- kodnevne ljudske brige. Stajala sam u dvorani s razvučenim 40-me- tarskim metrom, a iza mene je još barem tri puta toliko. Osjećala sam se ponosnom i poniznom ispred tolike veličanstvenosti pros- tora unutar zemlje. Sve je upućivalo na to da će druga noć biti bolja. Barišići su me opskrbili s još suhe odjeće, bila

U Šibenskom kanalu

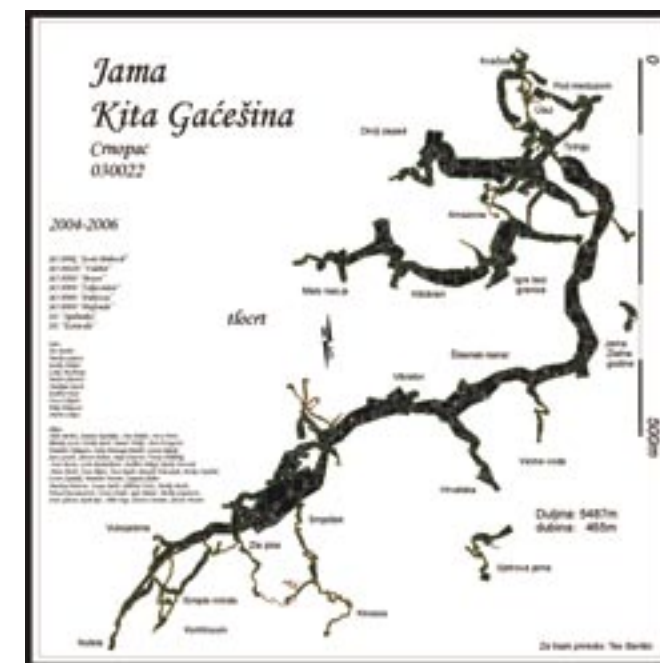
Niz vertikalu

sam još umornija nego jučer, a i pila sam neku brlju što je kružila okolo, no prevarila sam se. Kiša izvana stvarala je sve veće i bučnije slapove, a i wc je počeo zaudarati. I tvrdo je... možda sam legla na grašak? Ne mogu spavati pa izmišljam gluposti. Ujutro smo se počeli spremati za izla- zak uz klasičnu podjelu poslova. Muškarci su išli još raditi, a žene i djeca su pospremili kuću, tj. bi- vak. U Pješčari sam osjetila umor. Jedva sam se vukla kroz hodnike i tijesne prolaze. Bila sam taaaako pospana i to mi je puno više smet- alo nego sam umor. Ispred mene je bilo još 100 m konopa i nadala sam se da će me proći san. Prvi spit i ja ga ne prolazim, zalijeva me mlaz vode. Što sad? Pobijediti ponos i pozvati u pomoć ili pokušavati dalje dok ne uspijem? Nedostaje mi tako malo snage u lijevoj ruci, al' sa svakim pokušajem sam sla- bija. Prijeti mi i pothlađenost,.. ma tko živi od ponosa?! „ZAPELA SAAAAM! ZOVI

AIDUUUU!!“. Aida se odmah penje pre- ma meni. Ne bojim se jer znam da će me ona odriješiti. Dok se ona penje, ja ću malo odrijemati... tako mi se spava.. Ovu priču posvećujem Mihovilcima koji su bili i dolje i gore sa mnom: Luka i Mate (koji su utekli nad- zoru i tulumarili pod tmurnim oblacima), Zori (koja je došla i pokušala), Boži (koji je čuvao ognjište), Anti (koji je ostao

gore iako je htio ići dolje), Ivanu (strpljivom), Teu (hvala na savjetima i čarapama) i, nar- avno, Aidi (za pomoć na užetu i tegljen- je mojih transportnih) veliko hvala!

Nacrtna Kite Gačešine se povećava iz dana u dan

Najveći Vrh Od Hrvata

Meri Opačić

Tako, naime, Hercegovci zovu svoju najvišu planinu Čvrsnicu (2228 m). Krenuli smo joj u pohode jednog srpanjskog petka, dok se ovdje sve topilo od vrućine, povodom zajedničkog uspona, koji u suradnji s domaćinima, organiziraju planinari iz Kaštela u spomen svom tragično preminulom prijatelju ovdje prije nekoliko godina. Već prvi pogled na ovu čudesnu planinu me je fascinirao: golemi stjenoviti masiv ponosno se diže iznad prostrane travnate visoravni i mirne vode Blidinjeg jezera, gotovo alpski prizor, pomislilih u sebi. Stigli smo na mjesto za kampiranje taman u sumrak i na brzinu postavili šatore na predivnoj livadi između borića. Krajobraz je s jedne strane uokviren visokim stijenama Čvrsnice dok se s druge strane gleda na Vran. Čitavom livadom dominira franjevački samostan i predivna crkva, čija je suvremena

gradnja s vitkim drvenim zvonikom odlično uklopljena u okolnu borovu šumu, iz koje visoko gore u daljini proviruje vrh Čvrsnice. Večer pada i domaćini već vrte prvog janjca. Većina nas uspjela je odoljeti iskušenju i rano leći jer sutra nas čeka uspon, no neki su se ipak odlučili iz prve ruke (čitaj želuca) upoznati s hercegovačkom janjetinom i pivom za 1 KM, što će sutra itekako osjetiti na usponu. Ujutro u 5. 30 izvlačimo se iz svojih šatora uz obvezne Matine povike. Neki nisu najbolje prošli glede izbora cimera, žalili su se na hrkanje i slične stvari, ali u 6 sati svi smo već spremni i punimo boce na izvoru očekujući vrućinu i žegu na usponu. Prolazimo pored crkve, a pogled na vrh nam daje snage. Toliko uživam u zvucima i mirisima prirode u rano jutro da brzo gubim svoju ekipu iz vida, a onda ubrzavajući korak pokušavam dostići Matu, Pegija i ostale. Put

Pri vrhu Čvrsnice

vodi od crkve najprije kroz šumu do druge livade, a zatim počinje dugi uspon kroz borovinu. Prolazim pored malih proplanaka s malinjacima, gospinom travom i šumskim jagodama kraj puta i uživam u mirisima šume, cvrkutu ptica i prekrasnim vidicima. Uspon je sve strmiji i približavam se moćnoj stijeni koja se uzdiže u visinu možda i tisuću metara. Podsjeća me na pogled prema Triglavu s Aljaževog doma. Borovi polako prelaze u visoku, zatim u sve nižu klekovinu, debele meke trave ima sve manje, a kamenja i sipara sve više. Sustižem najprije zadihanu Zoru s domaćom ekipom, a onda i ostale. Druga polovica puta vodi nas kroz klekovinu i krš u laganim usponima i silascima preko blagih brežuljaka. Čvrsnica je zaista planina sa stotinu lica, od kojih nam je danas odlučila otkriti tek nekoliko. Dolazimo konačno i do

Mate u elementu

najstrmijeg dijela s golim masivnim stijenama bez imalo vegetacije i djelomično još pokrivenima snijegom. Prelazimo jednu strmu padinu s još snijega, a zatim nas čeka još strmiji sipar nekih pola sata. Dečko i ja pušemo kô sipe i fotografiramo nove vidike i sitno šareno cvijeće koje proviruje iz negostoljubivog kamenjara.

U oblaku smo i konačno stižemo do grebena, a onda desno još 5-10 min. Ostali su svi već bili na vrhu pa ja ne zatičem nikoga. Sam vrh nije osobito impresivan. Vojni objekti i repetitor podsjećaju me na Prominu. Nekad je to mjesto bilo nedostupno planinarima i ljubiteljima prirode. Na žalost, pogled s vrha danas nam je zbog vremena uskraćen. I tako šecem ja zbunjena i sama kroz maglu nekih desetak minuta kad se pojavi poznati lik, pa to je Mate! Uvodi me u jednu toplu prostoriju punu ljudi gdje čujem da netko govori da je vani 10°C (sredina je srpnja!). Taman sam sjela na ruksak i zagrizla jabuku, a Mate već poziva na pokret. Jedno brzinsko fotografiranje kraj stupa s natpisom 2228 m i brzo nazad dole! Neki gotovo lete niz sipar, a ona padina s mekim snijegom postaje pravo klizalište i svatko barem jednom pada na stražnjicu, a Mihovilci odozdo navijaju. Vraćam se u kamp i svi već veseli i razgaljeni

Ni Ante nije zaostajao

A kad se popije onda se i ogladni

pivom od 1 KM sjede za stolom pod velikim šatorom, a domaćini se oznojeni kraj roštilja svojski trude pokazati nam dobrodošlicu dok tko zna koja po redu tura čevapa i pive stiže za stol. Nastavilo se tako sve do sitnih sati. Ja sam se pak skrasila u svom šatoru i odspavala dobrih 12 sati. Sljedeće jutro shvatila sam da sam štošta propustila. Naša je Zora gotovo izazvala međunacionalni sukob sasuvši u lice jednom domaćinu (čitaj Hercegovcu!) da je Bosanac i, kao da to nije bilo dovoljno, da kakvi su oni muškarci i gdje su im žene!? Zatim scena gdje u sitne sate Dečko neutješan u gaćama šeće po kampu i ulazi u druge šatore očajnički tražeći svog cimera, Antu br. 2, koji je u trenutku kad je nestalo alkohola jednostavno nestao u nepoznatom pravcu... Sljedeće jutro, svježje i sunčano, brzo je odagnalo tragove mamurluka s lica planinara, no ipak

nitko nije pokazao želju za usponom npr. na Vran, koji je nasuprot Čvrnsnici s druge strane Dugog polja (također viši od 2000 m). To ćemo ostaviti za sljedeću godinu jer vjerujem da ćemo se vratiti ovom prekrasnom mjestu. Odlazimo skupa na nedjeljnu misu u franjevačku crkvu gdje su se okupili i drugi planinari te mnoštvo ljudi iz okolice. Pojavio se čak i Ante br. 2 noseći uredno pod rukom jastučić s kojim je sinoć, kako saznajemo, nestao

u smjeru skijališta u jednu od vikendica s domaćima. Nakon mise odlazimo i ostavljamo ovu predivnu dolinu njenom spokoju. Usput posjećujemo Crveno i Modro jezero kraj Imotskog, a stradava i nekoliko žaba u Trilju zbog Zorinog brudeta ili omotane pršutom na roštilju u mom tanjuru. Obecavam sebi da ću se vratiti Čvrnsnici i Blidinju zimi jer treba isprobati skijaške staze u blizini.

Izveštaj O Radu So Hpk Sveti Mihovil U 2005. Godini

Teo Barišić

Tijekom 2005-te godine SO HPK Sveti Mihovil iz Šibenika poduzeo je 19 istraživačkih i 13 akcija posjeta speleološkim objektima kojom prilikom je istraženo i topografski snimljeno 28 objekata ukupne duljine 2829 m i dubine 651 m. Najznačajnije istraživanje je svakako nastavak istraživanja jame Kite Gaćešine na Crnopcu koja je istražena u ukupnoj duljini od 2023m, do dubine -423m što je svrstava među 17 najduljih i 17 najdubljih objekata u RH. Paralelno s istraživanjima u samom objektu tekla su i istraživanja objekata iznad jame te je istraženo 9 objekata od kojih najdublja jama Zlatne godine, dubine 93m. Osim istraživanja na Crnopcu za potrebe NP Krka izvršeno je točnije utvrđivanje pozicije, fotografiranje i ponegdje novog topografskog snimanja 21-nog ranije istraživanog objekta pri čemu je pronađeno 8 novih speleoloških objekata od

kojih najznačajnija Sedrena špilja iza mlina duljine 124m u potpunosti razvijena u sedri Bilušića buka. Svi su ranije i novoistraženi objekti obilježeni metalnim pločicama. Mihovilovi speleolozi su se priključili istraživanjima SO Mosor u najdubljoj jami u BiH Nevidne vode (-413m), te SO HPDS Velebit u špilji Debeljači kod Lovinca. Upravo radi intenzivne istraživačke aktivnosti nije održan Tečaj izrade nacrtu spel.objekata na računalu predviđen u rujnu. SO HPK Sv.Mihovil je tijekom 2005-te prisustvovao većem broju sastanaka Komisije, a rad SO-a u 2005-toj godini je prezentirana s dva predavanja i izloženim materijalima na godišnjem skupu speleologa RH u Kamanju, a i ove godine bili prisutni na godišnjem skupu speleologa Italije – Imagna 2005. Članovi SO-a su i dalje aktivni u radu HGSS- stanice Šibenik, te su učestvovali u ak-

cijama i intervencijama stanice. Za naglasiti je izvođenje vježbe speleospašavanja iz jame Jamar kod Gornjih Planjana u svibnju kojoj su prisustvovali i drugi dalmatinski speleolozi te početak razvoja sportskog penjanja i planinarskog skijanja u Šibeniku. Od polovice ožujka do kraja travnja održana je i 3. šibenska škola koju je vodila Aida Barišić, na kojoj je 12 polaznika steklo naziv speleologa – pripravnika. Početkom prosinca su Andrijan Kučić i Marko Gojčeta pristupili ispitu i kao prvi članovi neke speleološke udruge iz grada Šibenika stekli naziv speleologa. Božidar Branica je nastavio s razvojem računalnog programa za izradu speleološke dokumentacije te je isti prezentiran na speleološkom skupu u Kamanju. Odjek trenutno broji 39 registriranih članova, a tijekom 2005-te su ga vodili tajnica Jurjana Radaljac, arhivar Božidar Branica, bibliotekar Aida Barišić, oružar Mladen Vranjić i pročelnik Teo Barišić.

Kita

Gačėšina

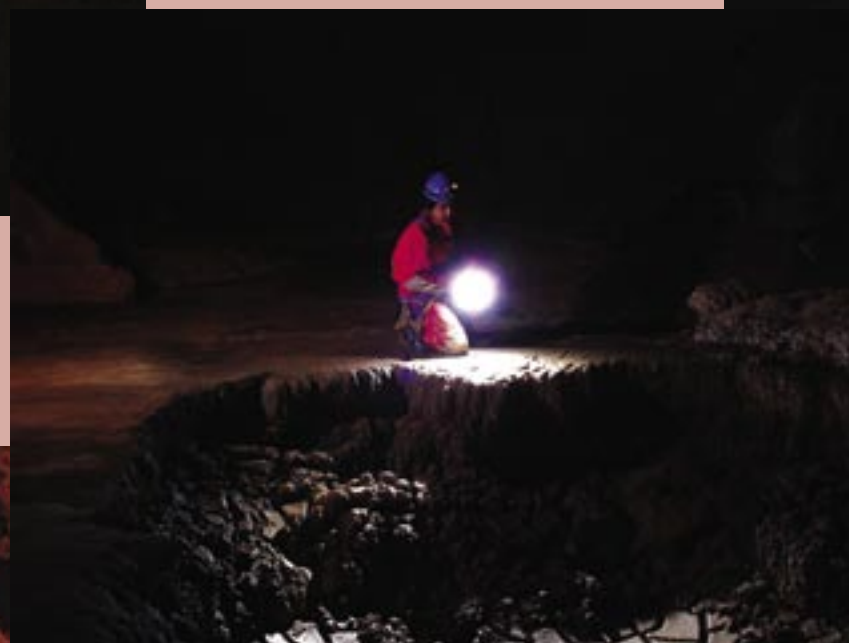
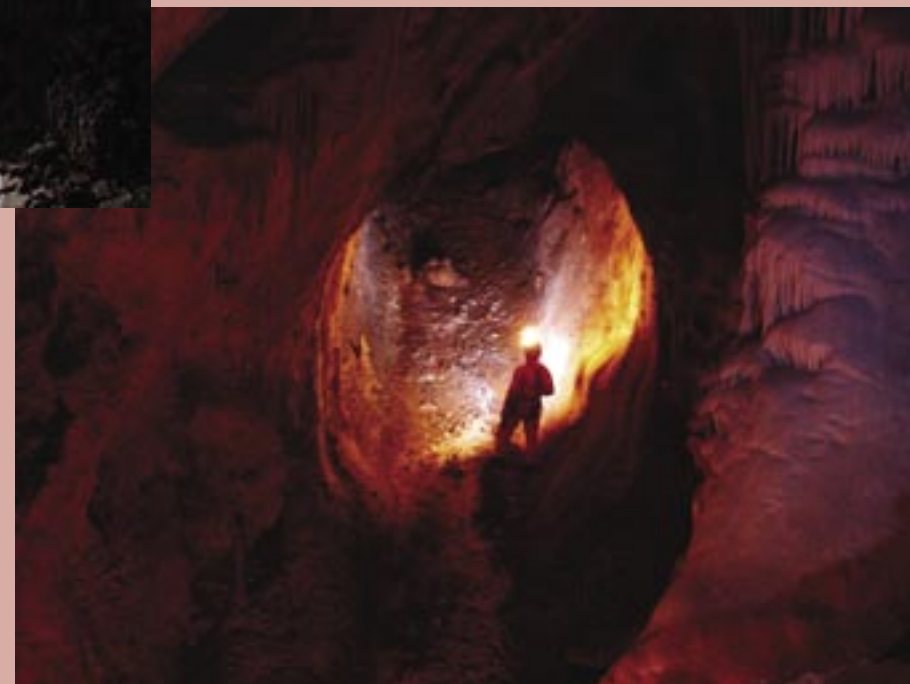

Foto: Joso Gracin

Omiš

Mijo Kožić

Tradicionalni susret planinara Dalmacije i ove godine pokazao se kao ugodno druženje mnogih ljubitelja prirode. Susret je počeo u subotu okupljanjem u kampu Galeb. Vrlo brzo pusti kamp se prošarao raznobojnim šatorima. Nakon što su svi podigli svoje "nas-tambe" za jednu noć uslijedio je prigodan program uobičajen za ovakva okupljanja. Održala su se takmičenja u potezanju konopa, skakanju u vrećama i slično. Do dugo u noć čula se glazba sa bine na kojoj je lokalni band zabavljao sve prisutne. Kad je napokon u sitne sate i to utihnulo glazbeni program u privatnom aranžmanu se preselio u mračne kantune kampa gdje su se najuporniji družili uz zvuke gitare i čakule do jutra. Tjekom noći nenajavljeno je navratila i kiša koju je u samu zoru potjerala bura. I osvanulo je bistro jutro. Iako pro hladno bili smo sigurni da je pred nama idealan dan za pen-

janje po Omiškoj Dinari. U 7 sati provirile su prve snene glave iz šatora i užurbano se pripremale za uspon do Imbera. Granulo je sunce a na moru je bila bonaca kao ulje. Od kampa put nas je vodio kroz sam Omiš skroz na drugu stranu. Kretali smo se pustom glavnom ulicom i susretali tek rijetke ranoranoce. Prije samog uspona zadnja stanica u lokalnom kafiću. Popila se kava i bili smo spremni za uspon do vrha. Ubrzosmo zašli među kućenaprvi padinama Dinare. Našu malu grupu predvodio je Mate. Putem smo susretali mnoge planinare koji su krenuli nešto prije nas. Bili su tu i članovi GSS- a zaduženi da brinu o onima kojima zatreba pomoć. Staza je vodila preko kamenjara, oštih litica i velikih kamenih gromada. Nakon pola sata stigli smo do šume i po njenom rubu nastavili uspon. Tako smo nakon sat i 10 minuta stigli

do planinarske kućice gdje smo zatekli mnoge koji su tu bili od sinoć stvari te produžiti do. Samo sa bocama vode produžili smo vrha Imbera. Sada je put postao još strmiji, prepun stijena oštih rubova. I konačno nakon pola sata stigli smo na vrh. Ispod nas pucao je vidik na sve strane. Omiš, Split, Brač, Biokovo i sva okolna brda bila su nam na dlanu. Uslijedilo je nezaobilazno fotografiranje i upisivanje u knjigu. Zadržali smo

U podnožju Omiške Dinare

se 10-ak minuta i pošli nazad do planinarske kućice. Sada smo zatekli još više planinara koji su pristigli iza nas. Susreli su se tu mnogi stari znanci iz prijašnjih pohoda. Smjestili smo se u šumi i od trupaca improvizirali klupe i stol. Po starom planinarskom običaju hrana se međusobno djelila i nakon skoro 3 sata hoda svima je prijao odmor i poneki zalogaj na svježem zraku.

Sada se već skupio veliki broj planinara, puno žamora i spontane pjesme, no mi smo već mislili na povratak. Da izbjegnemo gužvu krenili smo među prvima na povratak. Odlučili smo se za stazu do

Na vrhu Omiške Dinare

Podašpilja i tako se spustili sa druge strane Dinare sve do Cetine. Zbog nekih markacija koje su izmjenjene malo smo izašli sa uobičajenog puta ali ipak nakon sat vremena stigli smo do prvih kuća. Našli smo se na asfaltnom putu i naša pustolovina po prašini i kamenjaru nestala je u trenu. Iako nije u duhu planinara spustili smo se cestom sve do Omiša. Put nas je vodio uz Cetinu, blagom nizbrdicom nakon 2 sata stigli smo opet do ušća i do mora. Već umorni ali zadovoljni krenili smo u kamp.

Umorne noge i aparat pun fotografija bile su znak da sve nije bilo uzalud i da se nadam sve ovo ponoviti još mnogo puta. Putem prema kući sređivao sam dojmove i razmišljao koga bi od okorjelih usidjelica, ljubitelja fotelje, televizije i frižidera vrbovao da se okuša u jednoj ovakvoj avanturi. Nadam sa da ću pronaći nekoliko "žrtava" .....

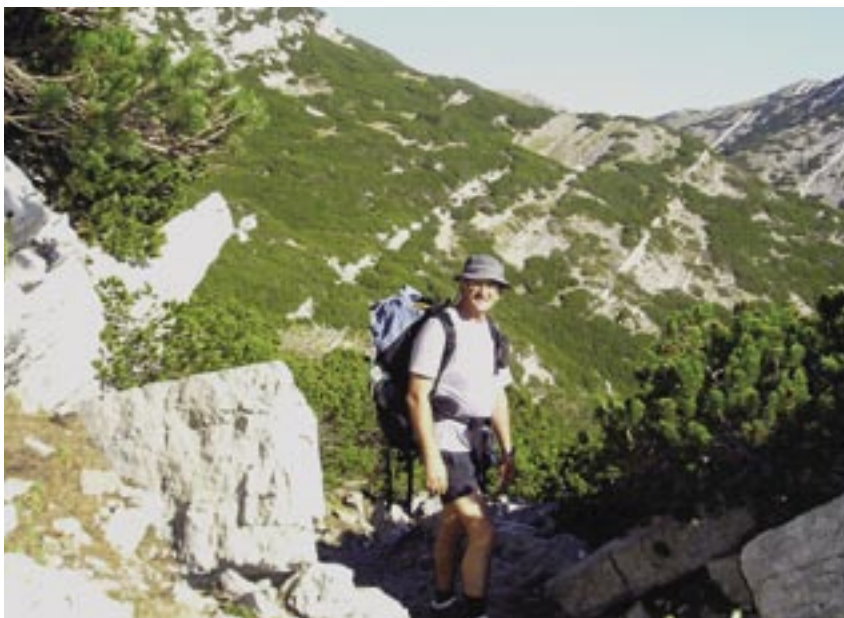
Nekim Drugim Očima

Neven Magazin

Nakon što sam otpušten iz bolnice poslije višemjesečnog i bezuspješnog liječenja, i kad mi je nagoviješteno da će mi u budućem životu glavni oslonac biti bijeli štap, meni koji sam samo nekoliko mjeseci ranije penjao mosorski maraton, uspinjao se na najviše vrhove Velebita i uživao u svakom trenutku provedenom u prirodi, nazvao sam Savez slijepih Hrvatske s nadom da ću od njih dobiti savjet kako se snaći u situaciji kad ti se život u kratko vrijeme pretvori u pakao. Javila mi se gospođica Marija koja se predstavila kao tajnica Saveza slijepih. Ispričao sam joj priču o sudbini koja me pogodila s naglaskom da nemam snage prihvatiti sadašnju stvarnost u kojoj će mi većina aktivnosti koje sam volio biti nedostupna. Naročito sam se osvrnuo na svoju ljubav prema prirodi i planinarenju po svojoj najdražoj planini Velebitu. Na to mi je gospođica Marija odgovorila: "Pa zašto mislite

da ne bi i ubuduće mogli planinariti Velebitom? Pa ja sam se prošlog kolovoza popela na Gromovaču i Zečjak." Zanimemio sam jer su se ispred mene otvorila prostranstva kojim sam se samo godinu dana ranije s tih vrhova divio vlastitim očima. Nakon što sam došao sebi upitao sam je: "Pa zar vi vidite?" Na što mi je ona odgovorila da je vid izgubila u ranoj mladosti i da nikada prije nije planinarila. "Pa kako onda doživljavate ljepotu prirode koja vas okružuje?" "Zvukove i mirise doživljam svojim osjetilima, a ljepote krajolika gledam očima svojih prijatelja." Devet mjeseci nakon tog razgovora, naslonjen na drvenu ogradu planinarskog skloništa "Zlatko Prgin" na našoj Orlovači, sjetio sam se riječi kolegice Marije. Poslije toliko vremena prožetog teškim psihičkim krizama uz pomoć svojih prijatelja uspio sam skupiti snagu i nakon četrnaest mjeseci ponovo stajati na vrhu Orlovače.

Neven na putu za Boinac

Licem okrenut zapadu ispred mene se stvorila slika plavog mora s otocima poput predivnih bisera, Svetac i Jabuka, Žirje i Zlarin u svojoj ljepoti bili su mi na dohvat ruke, tako stvarni... Moja sjećanja bile su moje oči. Pogled mi je skrenuo na strmu padinu ispod skloništa kojim sam se tako često penjao i očekivao sam da

Kućica na Olovači

će se svaki tren pojaviti netko sav zadihan, ozarenog lica, sav sretan nakon uspješnog uspona. Na maloj zaravni ispod mene, gdje su se ponekad pekli janjci u čast nekih događaja, nazdravlja mi Krste svojim širokim osmjehom (pokoj mu duši), a Bore koji mu je nadolijevao u čašu pokazuje svoje gimnastičke sposobnosti kolutom naprijed-nazad, dok ostali za stolom jedva čekaju da Krste objavi da je janje pečeno. Lijepo se bilo opet naći na tom mjestu za koje me vežu tako lijepe uspomene i sjetiti se svih mojih dragih prijatelja koji će u mom sjećanju uvijek ostati lijepi i mladi, kao kad sam ih zadnji put vidio. Dragi čitatelji, sigurno će vas zanimati kako sam uspio ostvariti tu želju da se popnem opet na Orlovaču. Jedne srijede, točnije 20. rujna ove godine, prijatelj Željko i ja odlučili smo se za izlet prema Orlovači. Da je dobri Željko znao što ga na tom putu čeka, vjerojatno bi prije toga namjerno uganuo nogu. Krenuli smo od Meteriza prema kuglani na Šubićevcu. Došavši na put koji vodi park šumom Šubićevac na prijevoj Jamnjak – Kamenar, odahnuli smo jer je ta cesta betonirana, dovoljno široka i nije prometna. Nije bilo potrebe da ga držim za rame pa smo koračali usporedo, a veza između nas je bio samo komad konopa. Tako smo došli brzo do Rakova sela, točnije do dućana gdje smo u hladu farinke popili hladno pivo. Nakon ugodnog odmora produžili smo dalje poznatim putem. Pri kraju sela često sam ga zapitkivao kad dolazimo na kraj asfalta, a on je odgovorio

da tu nema kraja asfaltu, objašnjavajući mi da je cesta asfaltirana sve do Rupića, no ja sam i dalje koračao bijelim makadamskim putem iz svojih sjećanja. Prošavši ispod podvožnjaka autoceste, skrenuli smo desno na makadamski put kojim prolazi trasa vodovoda. Put mi je bio poznat, no sada za mene pun prepreka. Došli smo do puta kojim se ide od Protegića prema Orlovači i skrenuli lijevo. Željko nije bio siguran gdje se trebamo kretati pa sam mu objasnio gdje trebamo doći. Prstom sam mu pokazao gdje bi trebale biti kućice skloništa Sv. Mihovila. Zastao je i vjerojatno me zaprepašteno pogledao jer mu se strmina kojom smo trebali proći učinila napornom, no ja sam ga bodrio govoreći da ćemo uspjeti. Tim sam se putem penjao bezbroj puta i svaki kamen, svako drvo na putu bilo mi je poznato. Krenuli smo put šume koja se nalazi na početku strmine ispod skloništa. Došavši do šume, rekao sam Željku da prati markaciju. Krenuli smo uzbrdo, staza je bila uska i začudo meni nepoznata. Pitao sam Željka: "Pa gdje smo mi to? Ovo nije put kojim ćemo doći do vrha!" Šalio sam se govoreći mu: "Ako ne znaš, pitaj mene!". Znao sam da mu nije lako jer su prepreke na stazi bile takve da bi i čovjek u normalnom stanju imao problema, a kamoli ja. Napokon smo izbili na stazu koja prolazi serpentinama starog puta zaraslog u teško prohodno raslinje. Ta staza mi je bila poznata i u svakom trenutku sam znao gdje smo. Ipak nam je trebalo dosta vremena da se popnemo na uski dio staze koji vodi od Krtolina prema Orlovači. Poznavajući taj teren, čudio sam se što Željko i dalje traži stazu, no probili smo se do nekakve zaravni, a onda jedno pa drugo vozilo... Čuvši to, znao sam što je posrijedi i želeći razbiti Željkov strah, upitao sam ga kuda me to doveo, na što je on, naravno, odgovorio na Orlovaču, a ja ću na to: "Ma nemoj, a kad su to Orlovačom vozili automobili i kakav je to ovdje heliodrom?", aludirajući na kleptanje elektro vjetrenjača za koje sam čuo da su onedavno na hrptu Orlovače. "Znao sam

da smo blizu križa na vrhu, ali staza prema njemu je uništena građevinskim zahvatima izvršenih u svrhu postavljanja vjetrenjača. Željko je mislio da su prepreke previše teške za mene, ali nisam ga slušao. Vjerojatno se znojio od nelagode kako ću se ja uspeti uz nasip, ali ja sam ga i dalje ohrabrivao. Uspjeli smo doći do križa, a moj prijatelj je, pogledavši strminu dugu 50-ak m, kojom vodi staza do kućica rekao odlučno: "Nevene, ovo je preopasno za tebe. Ti ostani ovdje, a ja ću doni-

jeti upisnu knjigu." Teškom mukom sam ga uvjerio da nastavimo, zaprijetivši mu da ću se u protivnom spustiti sam. Pa zar da odustanem ovdje tako blizu cilja? Došli smo do kućice, Željko je odahnuo sjedajući na klupu. Obilazio sam poznati teren kuckajući štapom i sve što sam dodirnuo u meni je budilo sjećanja jer ovo smo gradili uglavnom Mate, Ante i ja, drugi su se kasnije uključivali. Orlovača mi je bila ista onakva kakvu sam vidio zadnji put, lijepa i zelena. Devastacije koju su na njenom hrptu izvršene meni su nepoznate jer ja sad gledam nekim drugim očima, očima mojih sjećanja. Vrijeme je brzo prolazilo i trebalo se vratiti. Željko je htio ići putem preko hrpta gdje bi se spustili na Mihaljeviće, no ja sam to odlučno odbacio. Rekao sam da ćemo se spustiti puno kraćom, ali i strmijom stazom

podno skloništa. Zanimemio je od straha jer se ta staza spušta pod kutom od 60 stupnjeva. Uvjerio sam ga da mogu to. Željko je krenuo ispred mene i ukazivao mi na prepreke. Dijelom sam to prošao na dvije, pa i na sve četiri, a i stražnjica me danima nakon toga boljela. Tih 200m, koje sam prije prolazio za manje od 5 min, prošao sam sad za gotovo pola sata. Došavši do početka šume bilo mi je žao Željka kojemu je bilo puno teže nego meni. Odmorili smo se u hladu čempresa i istim putem kojim smo se uspinjali vratili se kući, umorni, ali ponosni postignutim! Vjerujem da će mnogi nakon čitanja ove priče ostati zbunjeni činjenicom da je hendikepirana osoba ostvarila tako zahtijevan uspon. Želja mi je da ljudi koji su fizički zdravi, a nemaju snage i duha da vjeruju u svoje sposobnosti, prepoznaju u tome poticaj da prebrode svoje probleme.

jim smo se uspinjali vratili se kući, umorni, ali ponosni postignutim! Vjerujem da će mnogi nakon čitanja ove priče ostati zbunjeni činjenicom da je hendikepirana osoba ostvarila tako zahtijevan uspon. Želja mi je da ljudi koji su fizički zdravi, a nemaju snage i duha da vjeruju u svoje sposobnosti, prepoznaju u tome poticaj da prebrode svoje probleme.

Vjetroelektrana iznad Orlovače

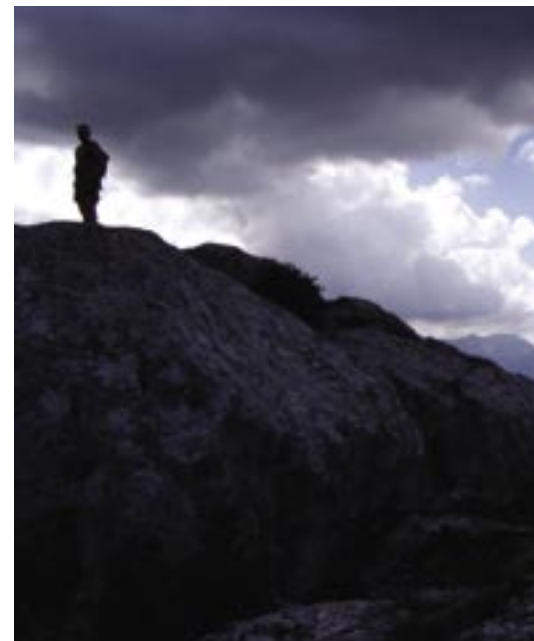

Malom Paklenicom I Orljačom Do Svetog Brda

Neven Magazin

Tog produženog vikenda za Duhove, 28. 05. 2005., većina mojih kolega otišla je na Crnopac u istraživanje speleološkog objekta Kita Gaćešina na Crnopcu. U ranu zoru sam parkirao ispred ulaza u Nacionalni park Mala Paklenica u Selinama, uprtio ranac, koji je bio dosta težak jer sam planirao ostati 2 dana na planini, i uputio se u kanjon Male Paklenice. Sunce je tek promolilo iznad planinskih vrhova koji okružuju Malu Paklenicu. Kanjon je inače vododerina okružena visokim kamenitim rubom i mnogo je uži od kanjona Velike Paklenice i dosta neprohodan zbog ogromnih gromada kamena koje je nekad silina vode kotrljala dnom kanjona. Oble stijene dna kanjona pokazuju silu prirode, a otkinuta debela stabala zaglavljena među stijenama čine okolinu tako divljom i lijepom. Dosta brzo došao sam do križanja kanjona Male Paklenice s kanjonom Orljače. Odlučio sam ovaj put proći kanjonom Orljače jer je taj kanjon meni dotad bio nepoznat. Inače

se Kanjon Orljače prostire podnožjem desne strane brda koje završava Vlaškim gradom, a lijevim podnožjem tog brda prolazi gornji tok Male Paklenice. Primjećujem ostatke suhozida koje je očito pravio čovjek i koji su vjerojatno okruživali nešto malo plodne zemlje sad zarasle u neprohodno raslinje. Došao sam do prve veće prepreke koja se sastojala od kaskade visoke 8-10m kojom mora da u kišno vrijeme teče prekrasan slap. Pokušao sam svladati prepreku penjući se, no brzo sam uvidio da činim ludost pogotovo što sam na leđima nosio ranac, a kaskada je bila gotovo okomita. Oprezno sam se spustio nazad te produžio putem koji mi se ukazao s desne strane kanjona. Na samom početku tog puta primijetio sam drvena korita gdje se nekada vjerojatno napajala stoka, a po izgledu se vidjelo da je od vremena njihova korištenja prošlo puno godina. Put me vodio na zapad prema selu Kneževici, što mi nije odgovaralo, pa sam krenuo uspinjati se prema brdu koje nadvisuje kanjon Orljače. Išao sam usporedno s kanjonom čije dno nisam mogao vidjeti, a nije bilo moguće sići i nastaviti njime. Nastavio sam dalje naišavši na puteljak kojim su se koristili stočari, a koji me udaljavao od kanjona Orljače prema istoku, tj. prema Libinju. Odlučio sam pogledati ostatke crkvice Sv. Ivana jer sam nekoliko mjeseci ranije pročitao putopis profesora Rukavine iz časopisa Planinar iz 1982. u kojem on opisuje baš to područje. U maloj udolini primijetio sam i krdo divljih konja. Lagano sam im prišao i tek na 15-ak m od krda kobila koja sa ždrijebom se uznemirila i pošla prema meni. Povukao sam se, a zatim ponovo pokušao prići krdu u namjeri da ih fotografiram. Konji su bili predivni, smeđe sjajne dlake, a i ždrijeba su bila neodoljivo simpatična. Produžio sam do izvora Pećice i počimuo uz hladnu izvorsku vodu. Izvor nikad ne presušuje i za žedne planinare je prava blagodati. Iznad izvora staza je dosta strma prema Vlaškom gradu, a ja sam

odlučio za promjenu uputit se pravo na Babino brdo koje je ustvari padina Sv. Brda, što je jako naporno jer se na maloj udaljenosti uspinjete više od 600m nadmorske visine. Dohvatio sam se hrpta nakon duže vremena i pošao lijevo prema Sv. Brdu. Zaboravio sam koliko je naporno penjanje tim pravcem iako sam prije nekoliko godina s prijateljem Antom tuda prolazio. Zadnjih nekoliko metara do križa na Sv. Brdu prošao sam lako, kao i uvijek kad ugledate cilj, a i napori penjanja se brzo zaborave. Skinuo sam ranac i prošetao po vrhu te još jednom pročitao 10 Božjih zapovijedi na mramornoj ploči. Pogled mi je klizio preko Malog i Velikog Libinja, tj. pravcem kojim sam došao. Gledao sam prema moru i otocima čija se bjelina isticala u plavom moru. No da sam znao da te ljepote gledam možda posljednji put i da ću ih ubuduće gledati nekim drugim očima, VJERUJ MI, VELEBITE, GLEDAO BIH TVOJE LJEPOTE DUŽE. SASTIMA, DANIMA. Nisam znao za sudbinu koja će me uskoro zadesiti. Nakon 10-ak min na vrhu krenuo sam u pravcu Vlašskog grada, tj. skloništa ispod njega, gdje sam susreo dosta planinara. Pozdravio sam ih i pogledom tražio mjesto gdje bih sjeo. Međutim, sve je bilo ispunjeno, a nitko začudo nije pokazivao dobru volju da mi napravi mjesto ili da popriča sa mnom. Jako neuobičajeno za planinare. Uspio sam ipak saznati da je jedan od njih biolog pa sam mu pokazao jutrošnju fotografiju degen-

Pogled sa Sv. Brda

ije (bar sam ja tako mislio), no ispostavilo se da to ipak nije ona. Kad mi je rekao da je ovdje došao u potragu za orhidejama, prvo sam se htio nasmijati jer sam mislio da su one samo tropsko cvijeće, no ipak sam ostao ozbiljan. Noć se brzo spuštala i nemajući kud morao sam se pripremiti za spavanje van na drvenoj verandi. Imao sam tanku vojničku vreću za spavanje, a noć koju sam probdio zapamtiti ću po hladnoći. Kolege su udobno spavale, a ja sam slušajući njihovo hrkanje zaključio da to ipak nisu planinari, već osobe koje su se slučajno našle na planini. Iz osobnog iskustva sam naime znao da nitko ne bi tako ostavio kolegu planinara jer uvijek se nađe mjesto u skloništu. Jedva sam dočekao jutro, spremio vreću u ranac i bez pozdrava otišao uzbrdo prema prijevoju za Bunovac. Divio sam se ljudima koji su uklesali stazu u kosu kamenu liticu, a i sam naziv govori o opasnosti tog dijela puta. Vjerojatno je mnogo ovaca i druge stoke završilo u dnu kanjona. Došavši do Malovana nisam mu mogao odoljeti jer to je ipak jedan od rijetkih vrhova na Velebitu većih od 1700m. Bacivši pogled s Malovana na predio Like ukazalo mi se sivo more magle s vrhovima planina Zvira, Plješevice, itd. Daljnji put me doveo do Vaganskog vrha, najvišeg vrha Velebita s 1757m. Suočen s pečenjem očiju, na čije sam ublažavanje potrošio više vode nego za piće, odlučio sam promijeniti plan i "lipom" se stazom spustiti do Borisova doma u Velikoj Paklenici. Došavši na dio Lipe staze koji se sastoji od 300m sipara survao sam se nizbrdo i za tren došao do dijela staze obraslog bukovom šumom. Nastavio sam dalje spustivši se do planinarskog doma i brzim hodom nastavio prema izlazu Male Paklenice. Na izlazu Velike Paklenice krenuo sam starim putem prema Selinama i uskoro sjeo u svoj auto. Želja s Vaganskog vrha da se okupam u moru popodne mi se i ostvarila. Već tog poslijepodneva brčkao sam se u prohladnom moru na plaži Solarisa.

Kita I Na Ledu Raste!

Andrijan Kučić

Bija je to lipi zimski vikend kad smo odlučili zadnji put ove godine produljivati Kitu, meni osobno ovo je prvi put da ću sudjelovati u tom pothvatu. Bilo je to pravo ledeno krštenje. Kao po običaju sastajemo se u Rezi u ranim jutarnjim satima, svi smo na okupu: Barišići (Teo, Aida i Luka), Ante, Blanka, Božo, Joso, Peggy, moja malenkost i skoro zaboravljeni Bošiš zvani Bobo. I tako krenusmo mi u snježnu avanturu prema našem omiljenom Crnopcu. Već po silasku s asfalta nailazimo na snijegom prekriven put koji vodi do našeg odredišta. Za volanom se naš neumorni vozač Ante trudi izvući kombi još koji metar do jame, ali nema pomoći, moramo svi vani i staviti lance koje još nikad nismo stavili jednako, uvijek neko nađe svoj

sistem. Svako toliko malo prošlajfa, mi ga malo poguramo, a on nastavi polako, ali sigurno sa svom opremom prema jami. Evo i Velebitaša (Darko i Ana Bakšić, Slaven, Luka M.), ulaze i oni. Uz malo guranja stižemo na parkiralište kraj naše jame, a Teo odlučuje da logor napravimo nedaleko u šumi. Skupljaju se drva, dižu se šatori u par minuta i vatraca se razbuktaje. Sve je tako bijelo oko nas, tišinu razbijaju naši veseli glasovi i pokoja lokomotiva u Gračacu. Dogovarano se kako ćemo raditi, normalno, prvi ide Teo pa ostatak ekipe. Nakon Slavena sam ja na redu. Ledeni stalaktiti su okovali ulaz, polako se višam na konop i spuštam se u dubinu, prsti mi se ledu na descenderu, moram stati i obući zimske rukavice, bit će

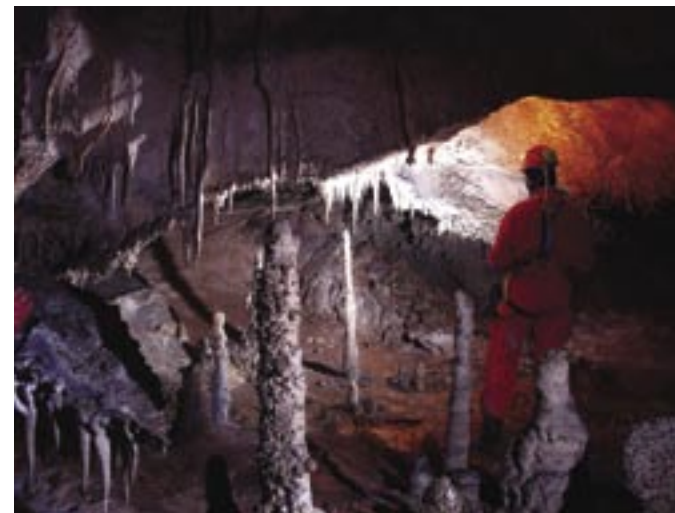
Iza Kize

Kade

nespretno, ali drukčije ne ide. Prvi put sam u Kiti, čini se ogromna, hladna i surova, pravo ledeno krštenje. Prije Pješčare naišli smo na penj, konop je bija cili sleđen, a vitar je gasija plamen na kacigi, užasno hladno. Temperatura je bila ispod nule, sve se ledilo. "Joj, samo da se dočepamo Pješčare", kaže neko. U Pješčari je još samo malo puhalo, a temperatura je napokon ona jamska (iznad nule). Polako stižemo kroz Vrata percepcije do pozicije gdje ćemo nastaviti crtati. Teo predlaže da ja uhvatim pribor, a Luka B. će mi biti pomoćnik. Aida i on će postavljat. No do vertikale smo morali proći neki ljudi klizavi teren, sad se i ne sićam jesam li tu otresa kad smo išli unutra ili kad smo se vraćali, ali svejedno činjenica je da sam otresa i šporaka se ko prase. Crtanje je bila prava avantura za mene, Luka je kipija na uši, a meni nikako da se raščiste brojevi na padomjeru. Posvitli ovako, posvitli onako, ma ništa ja ne vidim, a Blanka nas je strpljivo čekala i lagano silazila u dubinu. Kad smo sišli doli, Teo je uzeja nacrt na momenat da vidi kako ide vertikala i

više ga nije vratila, skužija je da mu nije bila baš dobra ideja dati ga meni. Svi padovi su bili zaokruženi na desetku (70, 80, 60, itd.). Nije to odma reka, ali nakon par dana komentira je taj događaj. Bez obzira na moje početničke greške i ovaj put smo bili uspješni. Nacrtali smo priko sto metara dužinski, a i Velebitaši su sukladno očekivanju otkrili petstotinjak metara novih kanala. Najzaslužniji je bija Slaven koji se zalvalja u neku lokvetinu i smočija se toliko da je mora odma vani. Naš Joso i Ante napravili su izvanredne fotografije koje će se još dugo pregledavati i kojima ćemo se svaki put jednako diviti. Bilo je ovo surovo iskustvo, možda i najsurovije koje sam doživija, ali će mi ostat u pamćenju kao najlipši posjet Kiti, kažu da je prvi put uvijek najslađe. Dok smo izlazili vani, okrenija je ponovo snig, a temperatura se još spustila, svima su nam pupčane stršile kao da su od drveta. Moj kombinezon je bija jači od ijedne kordure, sve je na meni bilo sleđeno, a vitar ne prestaje puhati. U glavi mi je bila samo topla vatraca i vrili čaj. Duboko se nadam da Božo nije zakaza. Napokon sam vani, mrak, a snig lagano propada i pokriva mi kombinezon koji je ionako zaleđen, penjem se iz vrtace i osluškujem ima li koga uz vatru. Čuju se glasovi u daljini, super, bit će toplo. Nakon par sati svi su izašli osim Tea i Aide, oni su

došli tek oko pet ujutro, pa smo Blanka i ja odlučili vidit di su zapeli, ali srićom čuli smo ono naše staro „HEELOOP!“. Uh, sve je OK, možemo svi mirno na spavanje. Mislija sam da je avanturi tu kraj, ali pravi događaji su tek uslijedili, trebalo se s kombijem spustiti po zaleđenom putu do ceste. Ko u filmovima, boksali smo kombi čas s jedne, čas s druge strane kako ne bi

završija u provaliji. Nisu nam pomagali ni lanci, neko je čak predložija da ih stavimo sprijeda tako da zaustave proklizavanje kombija, što možda i ne bi bila loša ideja po meni, ali nismo, ovo je bilo puno zanimljivije. Boksali smo ga kao što tegljači boksaju velike trgovačke brodove kad pristaju u luku. Tako smo i mi naš kombi sigurno doveli do mirne luke. Dan nam je srićom bija savršen, sunce je obasjavalo snig i davalo onu dodatnu čaroliju ovoj ludoj avanturi. Neki bi moji prijatelji, a vjerojatno i većina ljudi, rekli da smo ludi jer koje nam koristi od toga što radimo, koliko nam plaćaju za sve to. Meni osobno važan je samo onaj osjećaj kad izađem vani i osjetim ponos što sam dio rijetke populacije koja svoj trud ne mjeri novcem. Baš zbog toga to i radim(o).

Preko Motike Do Sv. Jure

Neno Bilušić Dečko

Biokovo sa svih strana izgleda impozantno, ali najljepši pogled na taj divovski stjenoviti zid je ipak s mora. U davno doba, još prije kršćanstva, stanovnici tog područja odavali su počast planini i smatrali je mjestom na kojem obitavaju bogovi. Biokovo je za tadašnje ljude bilo kulturno mjesto. Najviši vrh Biokova Sv. Jure visok je 1762 m i jedan je od viših vrhova u dinarskom planinskom lancu. Do 1964. na vrhu je postojala kapelica, ali su je zbog izgradnje TV-odašiljača i telekomunikacijskih objekata premjestili nešto niže. Na Sv. Juru može se doći i autom jer do TV-odašiljača vodi asfaltirana cesta, inače najviša u Hrvatskoj, ali kakvi bi mi to bili planinari kad ne bismo išli pješke do vrha. Uspinjemo se strmim pravcem prema vrhu Motiki, koji s pravom nosi to ime jer stijena ima baš takav oblik. Put od podnožja do Motike je dosta težak i iscrpljujući, a treba paziti i na oštre stijene. Na jednom dijelu staze je izvor s pitkom vodom, odmor i osvježanje.

Dalje se ide uz nepregledni kameni sipar, a hlada nigdje. Samo žarko sunce i sivi dalmatinski kamen, a susrećemo i divokoze koje se i ne boje previše. Skaču po liticama i uživaju u svojoj slobodi pa skoro poželim da je i meni kao njima. Na jednom dijelu zastanem i promotrim sve što me okružuje te pomislim kako ovakvu ljepotu trebamo sačuvati pod svaku cijenu. Na prijevoju se kratko odmorimo pa dalje. Nedugo nakon toga stižemo u planinarski dom. Drugo jutro žurimo na vrh. Počinje kiša, stiže ne vrijeme i treba što prije krenuti nazad. Sve od doma do podnožja pada kiša, a silazak je kao da mu nema kraja. Ipak, izvukli smo se bez većih teškoća. Jedino mi je žao mog starog platnenog NES-ovog šešira koji je ostao negdje na padinama planine. U suhoj odjeći uz piće prebiremo priče s Biokova i pogledom se opraštamo od stjenovite planine.

Odmor pri silasku

Dan Pobjede 5.8.2006.

Mijo Kožić

Povodom 11. obljetnice „Oluje“ članovi planinarskog kluba Sv. Mihovil iz Šibenika izvršili su po deveti put tradicionalan uspon na najvišu planinu u Hrvatskoj, na Dinaru kod Knina i na najvišoj točki 1831 nad morem ponosno razvili Hrvatski barjak. Sam uspon je izvršen po noći da bi se izbjegle visoke ljetne temperature. Osim toga noćni uspon ima posebnu draž i teško ga je usporediti sa bilo kojim usponom po danjem svjetlu. Sve je počelo dan prije u jednom kafiću u Kninu. Okupilo se malo ali dobro poznato društvo. Joso i Mijo pristigli su iz Šibenika. Mate i Sanda pristiju iz istog pravca odmah iza njih. I Branko koji je tu već „domaći“. Pije se kava prije samog odlaska u podnožje planine i sklapaju se zadnji dogovori oko uspona koji predstoji. I ubrzo krećemo prema Glavašu. Nakon 30 km stižemo do zadnje stanice i dalje se može samo na „vlastiti pogon“. Sad je već 20 sati, predvečerje ali vidljivost

je još uvijek dobra. Vadimo stvari, pakujemo ruksake, neki pripremaju štapove, provjeravaju se baterije bez kojih bi napredovanje u srce Dinare bilo jako usporeno. Nebo je oblačno, teški oblaci lijeno se valjaju iznad naših glava. Čini se da je vrijeme idealno za uspon. Nema vjetera i ugodno je. Oblačimo samo kratke majice i hlače jer kad krenemo i to će biti suvišno. Tu susrećemo još neke pristigle planinare ali čini se da nemaju planove kao mi. Polivadi razapeti su šatori i svi se uskoro spremaju na počinak. Pozdravljamo se sa njima, kratak razgovor i vrijeme je za polazak. Teški ruksaci napadaju naša leđa, gojzerice su zategnute i sve je spremno. Polazak je bio točno u 21 sat i sada već je noć ali ne palimo lampe još se nekako može. I tako korak po koraklagano mala kolona vijuga od marke do marke, između niskog grmlja i oštih litica. Plan je da se popnemo do skloništa Marti-

Noćni uspon na Dinaru

nova košara i tamo prespavamo a onda prije zore nastavimo tako da u svitanje dođemo na vrh. Nakon sat vremena pravimo prvu kratku stanku samo da se popije koji gutljaj vode i napravi poneka noćna fotografija za uspomenu. Tu smo kod bunara, zastajemo tek 10 minuta i nastavljamo. Po našem GPS-u nalazimo se na 1008 metara nad morem. U 22 i 45 stižemo do planinarskog putokaza koji nas usmjer-

Zora na Sinjalu

ava desno sa glavne staze ako želimo do „košare“. Zastajemo 5 minuta i nastavljamo te 10 min. kasnije stižemo u sklonište. Sad smo otprilike na pola puta i sljedi malo duži odmor. U skloništu su kreveti, peć, stol i klupe upravo ono što nam i treba. Preoblačimo se u suhu odjeću jer je na nama sve natopljeno znojem. Prije odlaska u vreće ipak sjedamo za stol i jedemo. Znamo da nas čeka još dobar dio puta a nismo sigurni kakvo će nas vrijeme dočekati u zoru pa ubrzo odlazimo na odmor da ujutro budemo što spremniji. Ubrzo je zavladała tama i tišina. Svi smo se sa užitkom opružili vrećama i spavamo koliko je to moguće. Odluka je da krenemo u 3 sata dalje. Budimo se pola sata prije, spremamo i u 3 i 10 polazimo. Dočekala nas je ugodna noć, oblaci su se malo razili i izgleda da je vrijeme na našoj starani. Sada već palimo lampe i kao 5 krijesnica gubimo se u crnoj uzbrdici pred nama. Ovaj dio puta koji je pred nama obično se obavlja u komadu bez potrebe za

zastajkivanjem zbog odmora ili sl. U tami ali sa lampama dobro napredujemo po kosama i preko hrbata. U 4 i 22 prolazimo pokraj Duboko kleka koji u svojoj dubini krije crni gusti mrak. Nadamo se u povratku, po danu napraviti koju fotografiju. Prolazimo dalje u tišini ponekad bljesne aparat tek da zabilježi fluorescentne ruksake kako putuju uz Dinaru. I tako sigurnim korakom, svitanju u susret, sinjalu Dinare u pohode stižemo do samog vrha. U 5 i 5 naš vrh je osvojen. Bijela maglica pokriva vrtače ispod nas a nebo je prošarano malim oblacima sive boje. Dok se dan tek budi pravo je vrijeme za fotografiranje. Vrlo brzo digitalac na stativu okida jednu za drugom. Zastava je spremna kao obavezan rekvizit za „fotke“ Napravili smo 30-ak fotografija i iznenađeno vrijeme se mjenja. Podiže se hladan vjetar koji pri 6 celzusa i puno guste magle koja nas kao brašno obavija i tuče nije nimalo ugodan. Srećom uspjeli smo napraviti slike, nešto i pojeli, nakratko i odmorili i odlučujemo

da je najbolje krenuti nazad. Oblačimo kape i rukavice, torbe na leđa i nizbrdo. Čeka nas isti put ali će moći u ovom pravcu prijeći daleko lakše i nešto brže. Sada je već i sunce izašlo i možemo uživati u igri svijetla i sjene. Diviti se vidicima koji se pružaju na sve strane. Digitalac je ponovo na sceni. Neumorno hvata sve što oko vidi. U hodu se ovjekovjećuju blage travnate padine i strme litice, krš i poneki cvijet u kamenu. Na polovici puta u daljini vidimo i prve planinare koji su krenuli prema gore. Duga kolona vijuga ispod nas i sve smo im bliže. Ubrzo susrećemo i one najbrže. Pozdravljamo se, pitaju koliko ima do vrha i kakavo je vrijeme gore. Malo smo zastali sa njima izmjenili koju riječ i zatim nastavili svak u svom pravcu. Mi umorni i sretni dolje a oni svježiji gore. Ni malo im ne zavidimo jer znamo šta ih još čeka do vrha i nazad. Neki koji nam dolaze u susret dijelo isto mišljenja sa nama,

mi se samo smiješimo i želimo im puno upornosti, snage i sreće u sljedećih 8-9 sati. I tako malo u priči, malo u fotografiranju nismo ni prijetili da je gradina Glavaš tu pred nama. Od nje imamo još 10-ak minuta hoda i znamo da smo blizu cilja. Još par koraka i stigli smo do šatora koji su sada prazni a njihovi vlasnici daleko u brdu teško grabe ka najvišoj točki. Pozdravljaju nas nekolicina planinara koji su ostali da se pobrinu oko ručka, upisujemo se u knjigu sudionika i zasluženno sjedamo pod veliki hrast. Sretno i uspješno obavili smo još jedan uspon. Ko zna koji do sad i koliko ih još predstoji. Svaki je imao svoje draži i posebnosti ali ipak ovaj je jedinstven jer samo je jedan najviši vrh u Hrvatskoj. Samo na jednom vrhu u Hrvatskoj si najveći i zato se sa nestrpljenjem čeka sljedeća prigoda da se uprte ruksaci na leđa i lagano nogu pred nogu krene do sinjala Dinare na 1831m.

Još 15 Minuta

Blanka Lučić

Tu cijelu noć je kišilo. Pomalo sam se pribavala da će uspon na Dinaru biti po drugi put odgođen radi vremenskih prilika. Znam, tradicionalni uspon, kao posljednji u 2005 ne bi trebao biti otkazan.. Svejedno provjeravam poruke u mobitelu. Ništa.....krećem, kabanica je u torbi. Spremna sam na sve.

Svi smo na broju. U mini busu sva sjedala su popunjena, a Dok, koji ulazi zadnji, smješta se na pomoćnoj sjedalici. Još je mrak. Svi smo loše spavali zbog grmljavine koja je tutnjala dobar dio noći. Očekujemo uspon na vrh po snijegu, što nas sve veseli. Svakako bolje nego kiša. Zori je to svejedno jer njene cipele će promočiti u svakom slučaju. Premda ih vrijedno maže vazelinom, zna da neće biti neke koristi od toga.

Iza Knina skrećemo na makadamsku cestu. Ispred nas Dinara se sakrila u magli. Razočaranje što nema snijega i što kiši, ne možemo sakriti. Stavljamo ruksake na leđa i u kabanicama krećemo uzbrdo. Pratimo neke čudne markacije. Čašice od jogurta, koje vise po stablima, obilježavaju naš put. Uspon je oštar, i dok jedva dolazim

Foto session na usponu

do daha, Mate kaže da nakon 15 minuta staza postaje lakša. Ante, Bore i Vinko zaostaju za nama jer su nešto kasnije krenuli. Što se više penjemo, to ulazimo u gušću šumu. Pod našim nogama gazimo snijeg, a u snijegu otkrivamo i životinjske tragove. Dali je vuk ili medvjed? Skidam sa sebe jednu, pa drugu, pa treću majcu i trpam ih u ruksak. Svako malo pa me netko pita: "ideli?", "možeš li?". Brinu se i paze, jer im je to prvi put da planinarim sa njima. Dobar je to osjećaj. Snijeg postaje sve dublji i potrebno je prtititi, pa se dečki izmjenjuju jer je to naporan posao. Joka zastaje svako malo pa slika i lovi "kompoziciju", jer kako on kaže, kompozicija čini dobru sliku. Mario snima sa kamerom, a ja ga i ne pitam lovi li i on svoje kompozicije. Magla postaje sve gušća i vjetar se čuje samo u krošnjama šume. Što se više penjemo, šuma je sve rjeđa, a vjetar sve prodornij. Oblačimo jedan dio robe koje smo skinuli i krećemo dalje. Odjednom izlazimo na čistinu i vjetar pokazuje da može i jače. Kod velikog kamena koji stoji sam na snježnoj čistini, pokušavamo pronaći malo zavjetrine kako bi obukli na sebe još jedan dio robe. Kabanicu od plastike jedva oblačim, jer se u ruksaku stvrdnula od zime u neku neobičnu loptu. Pada mi na pamet da uslikam i ja koju sliku, ali zima mi je za prste, pa niti ne vadim aparat. Vjetar nas šiba po licu i dok tako skakućemo na mjestu čekajući da se ostatak ekipe skupi, dolazi Josipu u kratkim rukavima. Neko predlaže da će Josipa počastiti pečenom prasetinom ukoliko dođe na

vrh u kratkim rukavima. Mislim da mu se ta ideja i nije baš svidjela jer se i on oblači. Krećemo dalje po dubokom snijegu, a Mate govori da ima još 15 min do vrha. Povorka je usporila i sve teže se probijamo kroz dubok snijeg. Pratimo rub šume i imamo lagani uspon. Onima koji prte je najteže pa se izmjenjuju. Svaki korak je zagonetka. Hoćeš li se održati na prtini ili propasti dublje, čak i do natkoljenice. Hodamo opet duže od 15 minuta. Magla je i ja ne vidim početak niti kraj kolone. Ne mogu se orijentirati ni po čemu jer prvi put sam ovdje. Znam samo da smo tu negdje blizu, a vidim da i ostali ne znaju baš točno gdje trebamo, jer su sve markacije pod snijegom. Dolazimo na neki prijevoj. Magla kao da je još gušća. Nakon kratkog vijećanja hoćemo li krenuti lijevo ili desno, odlučujemo pričekati Boru koji ima GPS. Dok ga čekamo na vjetrometini, Joka i Mario snimaju i slikaju. Pokušavam i ja jer znam poslije će mi biti žao što nemam niti jednu snimku. Ruke mi zebu, a izgleda da je i mom aparatu zima jer neće da se upali. Zora

Pegy Mraz na Dinaru

i Mate se bacaju u snijeg. Bura ih ne smeta. Napokon dolaze Ante i Bore. Dok Bore očitava GPS s Matom, Ante Zoru i mene spašava sa svojim suhim rukavicama. On zaista misli na sve. Krećemo na desnu stranu dalje. Još samo jedan mali uspon i još jednih 15 min hoda. Po koraku na snijegu i vjetru koji me ruši, znam da sam blizu vrha. Od magle ga još ne vidim. .... I evo ga.....skupina se već slika....i još ćemo do križa.....i još malo slika i dječji mraz je tu, pita jesmo li se izgubili. Baš si tako i zamišljam sjeverni pol. Kamen i križ su okovani ledom. Vjetar nosi sa sobom pahulje leda koje nas nemilosrdno udaraju po licu i očima i tek kroz stisnute trepavice gledam kuda idem. Tako je i drugima pa krećemo brzo natrag. Kroz dubok snijeg bacamo se i trčimo nizbrdo. Netko brže, netko sporije, a ima i onih koji upadaju toliko duboko u snijeg da ih se mora i otkopavati. Svakako je zabavnije ići dolje. Tek sada osjećam glad i jedva čekam okrilje šume gdje ćemo marendati, marendati i marendati... Jokine suhe masline su super, nekima je bolja rakija. Krećemo punih želudaca nizbrdo. Bure je sve manje, snijega je sve manje. Sve manje je i uzvika. Svi smo umorni i sretni. Dinara je pokazala da je nepredvidiva i ja ću je posjetiti opet.....

Slap Krčić iznad izvora rijeke Krke

Slučajno Lisac

Drago Škrilin – Dragec

Kad udare snjegovi i bure i nitko u planinu više ne ide, kad sve opusti, a smrzne se i kora na drvetu, tad se u planini može naići samo na čopor gladnih vukova ili skupinu upornih Mihovilaca. Nedugo nakon našeg tradicionalnog novogodišnjeg izleta na Veliki Alan krenuli smo ponovo u planinu. Izabrali smo Poštak zbog njegovih blagih padina kao stvorenih za skijanje jer trebalo je isprobati nove turno-skije, a i popeti se na taj vrh na tromedi Like, Bosne i Dalmacije. U zimskim uvjetima taj uspon predstavlja poseban planinarski gušt. Krenulo nas je sedmero u dva auta: Teo, Juki, Ante, Pegi, Joso Aras, pas Bobo i ja. Putem kroz Drniš pozdravljam Prominu, a nakon kraćeg vremena i našu majku Dinaru. Kava u Kninu pa krećemo dalje. Željeznička postaja Otrić, jaka bura, a kroz maglu vrh se niti ne nazire. Ipak odustajemo od Poštaka, ali ne i od snijega. Teo je predložio: "Ajmo na Lisac, tamo nismo bili." Lisac je manje pozna-

ti lički vrh specifičnog izgleda i lukave lisičje ćudi. Izdiže se iznad Pustog polja na kojem se nalazi jedna od najljepših hrvatskih jama, Punar u luci. Tjedan dana prije nas na Liscu je skoro zaglibio naš poznati pustolov Željko Malnar. Da nije bilo brze intervencije uvijek spremnih pripadnika Hrvatske gorske službe spašavanja koji su ga izvukli iz ledenog zagrljaja planine ta Malnarova zimska avantura mogla se i tragično završiti. Približavajući se Liscu priroda postaje sve ljepša, a uvjeti za uspon pravi zimski, onakvi kakve smo priželjkivali. To može pružiti samo Lika. Teo i Juki hodaju turno, a mi ostali lagano za njima. Podno planine priroda je kao iz bajke. Kratki odmor, skijaši na skijama, a mi ostali stavljamo dereze, ja prvi put. Uvjeti postaju sve gori. Tuče nas olujna bura što se strmoglavljuje niz zaleđene padine. Ne odustajemo ni pod orkanskim udarima silnog vjetrova i velike hladnoće. Pred sam vrh postaje i opas-

no, ali s velikom upornošću, ležeći i puzeći s cepinom u ruci ipak stižemo do vrha. U jednom trenutku snažni nalet bure prikovao nas je za tlo i držao nepomičnima dulje od minute. Izdržali smo sve i uspjeli se sretno spustiti u podnožje. Lisac se pokazao liscem, no mi smo ga ipak, slučajno il' ne, uspjeli nadmudriti.

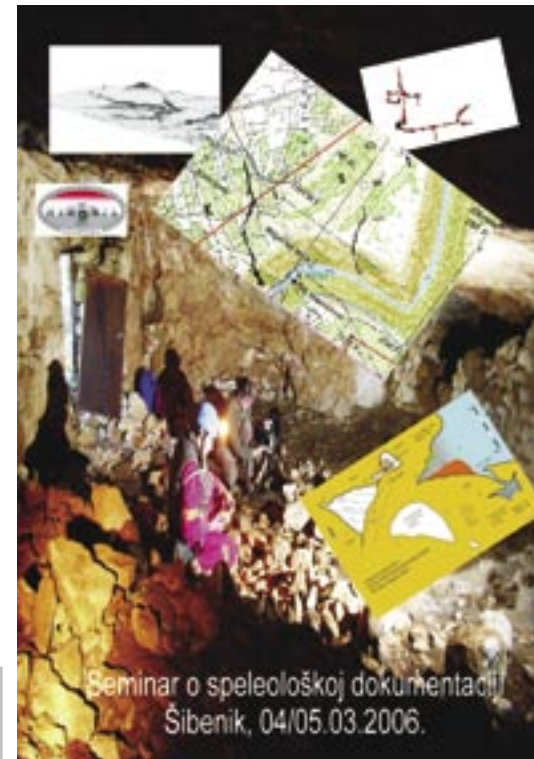
Dragec pod udarime bure na podno vrha Lisca

Seminar O Speleološkoj Dokumentaciji

Teo Barišić

Krajem 2005-te godine na godišnjem skupu hrvatskih speleologa u Kamanju SO HPK Sveti Mihovil je svim okupljenim speleolozima prezentirao način vođenja arhive odsjeka na računalu kojeg je u računalnom programu Access izradio Božidar Branica. Prisutni speleolozi pokazali su upitima za vrijeme i nakon prezentacije da postoji velik interes za izradu zajedničke baze podataka i standardizaciju načina vođenja arhiva ne samo speleoloških odsjeka već i samostalnih i speleoloških udruga HSS-a pa je tako 04/05.03. 2006. pod pokroviteljstvom Komisije za speleologiju HPS i u organizaciji SO HPK Sveti Mihovil u Šibeniku održan Seminar o speleološkoj dokumentaciji. U informatičkoj učionici koju je ustupila Industrijsko - obrtnička škola u Šibeniku sudionicima seminaru su podijeljeni DVD-ovi sa potrebnim programima koje su sami instalirali na PC-ima, predstavljena prva verzija programa za vođenje

speleološke arhive koji je načinio Božidar Branica te im je iznesena ideja o načinu vođenja speleološkog Katastra za koji je dogovoreno da se koristi naziv "zajednička baza podataka". Za određena područja zemljoviđa veličine 1:50000 su određeni administratori te se započelo s pilot programom korištenja baze od strane speleoloških udruga. Već prije skupa su objedinjene baze podataka SO PDS Velebit, SO HPD Željezničar, SD Ursus spelaeus i postojeća manja baza SO HPK Mihovila, a po završetku skupa su dostavljeni podaci od SU Estavela, DISKF-a i SK Samobor te je stvorena baza od gotovo 10000 zapisa koju će koristiti arhivari udruga i administratori određenih područja. Za one manje upućene Hrvatska za razliku od susjedne Slovenije nema institucije Katastra speleoloških objekata a spajanje podataka koje uslijedilo prije i poslije ovog za speleologe možda i povjesnog okupljanja zasigurno prestavlja zameetak centralnog katastra ili barem novog poglavlja u međusobnim odnosima speleoloških udruga u smislu većeg otvaranja i postavljanju pravila pri razmjeni postojećih podataka, lakšeg i bržeg pristupa saznanju o ranijim speleološkim istraživanjima određenih područja. Program između ostalog omogućuje i praćenje aktivnosti određene speleološke udruge, izradu osobnih kartona i skupnog godišnjeg izvješća koje je svaka udruga dužna podnositi krovnoj udruzi radi ishodovanja potrebnih dozvola za bavljenje speleološkom aktivnošću od strane nadležnog ministarstva. Nakon službenog dijela sudionici su se opustili uz hranu i tulum u prostorijama kluba, a u nedjelju smo zadovoljni postignutim obišli Manojlovački slap, Bilušića buk i jedan manji speleološki objekt u sedri. Na skupu je stalno sudjelovalo 25 speleologa iz 9 speleoloških udruga (SD Špiljar,, SO HPK SV.Mihovil, SD Karlovac,SO Dubovac,SD Ursus spelaeus, SO Željezničar, SO Promina, SO Velebit, SU Estavela,HBSD - 1 među kojima i N.Bočić predstavnik HSS-a i D. Paar tajnik KS HPS-a.

Seminar O Samospašavanju

Teo Barišić

Smatra se da u Hrvatskoj postoji gotovo 9000 otkrivenih špilja i jama od kojih su neke jako duboke, dvije preko 1300m i još dvadeset dubljih od 350m, a neke vrlo dugačke ili složene morfologije. S obzirom da su akcije spašavanja u takvim uvjetima zahtjevaju veliki broj spašavatelja za pretpostaviti je da bi se obučeni speleospašavateljima iz redova HGSS-a pridružio i određeni broj iskusnih speleologa. Stoga su Komisija za speleospašavanje HGSS-a i Komisija za speleologiju HPS pripremili seminar s namjerom da se osnovne speleospašavanja približe svim zainteresiranim speleolozima.. Kako se približilo vrijeme da se na čelo KS HPS-a izabere novo rukovodstvo tako su i ova dva događaja objedinjena u u jedan vikend a za domaćine izabrani SO PDS Velebit i SO HPK Sveti Mihovil, a za mjesto održavanja Šibenik čime je odano još jedno priznanje živosti šibenske speleološke scene. Za praktični dio prvog dana izabrano je novouređeno penjalište u živopisnom kanjonu rijeke Čikole čemu se posebno razveselilo 40-tak okupljenih speleologa. Na ravnoj stijeni trougla oblika podno Ključice vježbale su se tako tehnike izvlačenja protuutegom, složena koloturja i prečnice. Već po mraku nakon izlaska iz kanjona u prostorijama kluba poslužen je topli obrok a sudionici su dobro iskoristili toplo vrijeme i bonacu i na terasi s krasnim pogledom na Šibenik družili se do ranih jutarnjih sati. Nedjeljni dan

je započeo konferencijom u 11,00 sati na kojoj je uz 33 prisutna predstavnika i promatraca izabrano je novo vodstvo Komisije, novi procelnik je Dalibor Paar (SO Velebit), a zamjenica procelnika Martina Borovec (SO Zeljeznicar), te su potom usaglašavani planovi aktivnosti za 2007. Nakon konferencije nastavljeno je s uvježbavanjima tehnika samoispašavanja pri čemu je za sidrišta korišteno drveće u okolini. I ovaj je skup završen toplim rastankom do slijedećeg susreta na ovogodišnjem godišnjem skupu hrvatskih speleologa u Kamanju.

In Memoriam

Sjetite me se

*Sjetite se mene, al' nemojte plakati.
Sjetite se mene kad vidite pticu u letu.
Sjetite se mene kad ruža procvjeta
S rosnom kapljicom na svakome cvijetu.
Sjetite se mene, al' ne u tuzi.
Sjetite se mene, al' ne u suzi.
Sjetite se mene, al' nemojte žaliti,
Božja je volja da sad odem.
Sjetite se mene i picigina,
Mojih pjesama i planina.
Ostat ćete u meni dovijeka.
Nikad ne mislite o meni u boli,
Svaki novi dan nek' vam bude bolji.
Prije nego što dođete u ovaj Rajski dom,
Sjetite se onog tko vas čeka i voli.*

Zauvijek vaš Krste

Krste na prvoj plinarskoj turi 1985.g.

Dana 10. srpnja 2006. u dalekom Seattle-u na pacifičkoj obali SAD-a zauvijek nas je napustio naš neprežaljeni prijatelj i član HPK Sv. Mihovila Siniša Jelovčić - Krste. Krste, sin Petra i Oringe Jelovčić rođen je 01.03.1964. u Šibeniku, gdje je završio osnovnu i srednju školu. Od malih nogu kod njega se razvila velika ljubav prema prirodi, kako prema moru, tako i prema rijekama, a nadasve planinama. Na prvu planinarsku turu krenuo je još daleke 1985.godine. Nakon odsluženja vojnog roka odlazi na studij u Tuzlu (BiH) gdje stiče diplomu inženjera ekologije i zaštite na radu. Ratne 1991. kao dragovoljac priključuje se ZNG-u i u uniformi hrvatskog vojnika dočekuje kraj rata. Nakon svih tih ratnih godina kao da je prirodu još i više zavolio. Krste je život živio punim plućima, jer kao da je osjećao da nikada neće dočekati starost. Volio je pjesmu, prirodu, druženja, putovanja, a nadasve je volio biti s prijateljima i uživati u svakom trenutku provedenom s njima. Puno puta je rekao kako nikada ne bi želio doživjeti duboku starost i zato se ničeg u ovom životu ne želi odricati. Kao da je znao da neće dugo biti s nama. Bio je uvijek tu kad je trebalo pomoći, bio je čovjek od ideja i snage, zauvijek će nam nedostajati njegova iskrenost i poštenje. Svi pamtimo njegov osmijeh i njegov čvrsti stisak ruke. Svi pamtimo njegovo kulinarsko umijeće i njegovo organiziranje "picigina". Bio je planinar, pjesnik, slikar, "čovik" od mora, vina i "pisme", podjednako dobar za kompjuterom kao i za štednjakom ili sa zidarskom žlicom i lopatom u ruci. Bio je romantičar, izvana čvrst, u duši osjećajan, prema ženama gentleman, čovjek od principa, volio je tradiciju, a istovremeno je bio slobodouman.

Krste je bio istinski boem koji je napisao zbirku izvrsnih pjesama na dalmatinskom dijalektu. Velika je šteta što to nikada nije izdao u nekoj knjizi poezije. U svojim pjesmama je govorio o malim ljudima, o bezimnim junacima domovinskog rata, o moru, našem kršu, opisivao je Šibenik i svoje Kaprije, pričao o ljudima što se vraćaju iz tuđine i o davnim ljubavima. Svi koji su ga upoznali, svi su ga zavoljeli. Nije bio bogat novcem, ali je bio bogat duhom. Bio je na safariju u Africi, stajao na rtu Dobre nade, pio irsko pivo u londonskim pubovima, dočekivao Božić i Novu godinu u Švedskoj, ostavljao sitno konobarima u skupljim restoranima Rima i s prijateljima dijelio zadnje što je imao. Letio je iznad Europe i Atlantika dva dana nakon rušenja World Trade Center u New Yorku i nije se puno brinuo. Reklo bi se, živio je jedan poseban život, život koji je uvijek bio na rubu ljepote, bogatstva i radosti s jedne, i tuge, neizvjesnosti, rizika i boli s druge strane. Uvijek je tražio nešto novo, nešto bolje i drukčije, pa sredinom prosinca 2004. odlazi u daleku Ameriku. U gradu Seattle-u dobiva posao i sklapa brak s Vericom Galušić koju

također motivira učestalim odlascima u prirodu. Skoro svaki slobodni vikend njih dvoje kampiraju na nekoj od mnogobrojnih planina u zaleđu Seattlea. Tako je proveo i zadnji dan svog života, kampirajući u Nacionalnom parku Rainier u prekrasnoj prirodi podno prelijepog Mt. Rainiera. Provesti posljednji dan na ovom svijetu kampirajući u takvoj prirodi sa ženom svog života mora da je Božji dar. Možda bi i mnogi od nas poželjeli da im zadnji dan života bude baš takav. Veliki šok je bio što je sudbina odredila da nas Krste zauvijek napusti, a nismo ga uspjeli, bar samo još jednom u životu, vidjeti, čuti i zagrliti. Trebala su proći još samo dvadeset i tri dana i bili bi ponovo zajedno. Živio je za dan kad će se s Vericom vratiti u svoju Hrvatsku i Šibenik među svoje najdraže, ali nije uspio. Teško je povjerovati da ga više nema, za njim ostaje vječna praznina. Nitko nije ni slutio da smo mu u prosincu 2004. posljednji put stisnuli ruku za sretan put. Oprostili smo se s njim i ispratili ga na vječni počinak 22.srpnja 2006. na njegovom otoku Kapriju. Sad je lakše umrijeti kad znamo da nas on čeka tamo u vječnoj nebeskoj ljepoti.

Ameriko, prijatelj mi nisi

*Ameriko, zemljo ti daleka
odvede mi Krstu na kraj svita.
Odvede mi rođaka k'o brata,
stalno gledam kad će mi na vrata.
Dio mene ode Džordžu Bušu,
teško svoju da utješim dušu.
Nemam s kime popit kavu, pivo,
često bi s njime i zapivo.
Noćima smo pričali o svemu,
skoro svaku obradismo temu.
Maštali bi o boljem životu,
planirali doslovce u stotu.
Nema onog što on ne bi moga',
najbolje je davao za svoga.
Jedino sam sretan, Bože mili,
što Vericu u Sijetlu on grli.
Nek ih prati srića, blagostanje
želija bi dat im to na znanje.
Nek se vole i neka se plode,
šaljem ovaj pozdrav priko vode.
Poštujte se i molite Boga,
volimo vas od sveg srca svoga.
Lito ide, vruće je i žega,
sićaš li se ono šta si reka'.
Propustiti ne bi tija zgodu
s malom loptom bacit se u vodu.
Nabijat je svuda po plicaku,
s hladnim pivom uživat na zraku.
Pa ugrijat gradelje na žaru.
zapivati onu našu staru.
A sada bi pisat završija
pozdravlja te ko je za te čuja.*

Željko Bilić – Bimbo 2006.

S mora

<i>S mora kroz kanal uz bok svetog Nike dok zadnji reful jutenom idru dariva majštral posrčući kroz borove kose užiglje lanterne napuščajući večernju svitlost vršak lantine cipa koprene sive s vrilih stina ča dosižu do podanaka usahlih oblaka. Međ borima prid mojom provom otvara se uvik budna kamenar bisernica i nudi oku pogled u dubinu do skrivenog bisera srid kamena bila uronjenog u sedefaste odsjaje ukraj pospanog sunca posljednji titraj.</i>	<i>Samo kliktaj ponosnog galeba remeti skladne kloktaje zvuka svitlucajućih zaveslaja ka no krijesnice u virovima zeleno modrog utihlog mora ka u kamenici zlatastog ulja, treperi grad od kamena u ranjenoj bonaci kurentom Krke međ cvitovima noći. Dok nad njim kamenar arka Svetog Mihovila šaje sinjale a svojih katarki jedva čujno ka no mora šapat šire se zvuci pisme samo srcu znane ča doma dozivlje jude iz tuđine</i>
---	--

Siniša Jelovčić – Krste 14.04.1998.god.